VIINIKANLAHDEN ALUE

YLEISSUUNNITELMAN ARKKITEHTUURIN TARKASTELUT

TARKISTETTU ASEMAKAAVAEHDOTUS 8755

27.5.2024

TAMPERE

Sisällysluettelo

1. Arkkitehtuurin tarkastelut 4

2.1 Väestönsuojat ja pyörävarastot 5
2.2 Kattotyypit ja kattopihat 6
2.3 Asumisen maantasoterassit 7
2.4 Parvekkeet 9
2.5 Porttikongit ja sisäänkäynnit 10
2.6 Korttelipuistot ja korttelitalot 11
2.7 Pysäköinti 12
2.8 Liike- ja palvelutilojen tilavaraus pysäköintilaitoksessa 16
2.9 Puurakentaminen 17
2.10 Koulu, päiväkoti ja liikuntahalli 18
2.11 Tuuliviihtyvyys 19
2.12 Energiaratkaisut 21
2.13 Valo- ja varjoisuustarkastelu 22
2.14 Melun hallinta asuntosuunnittelussa 23
2.15 Hotelli 26

2. Korttelityypit 27

Rannan porraskatot - päätyaiheiden kaupunkikuvallinen periaate
Materiaalit ja väritys

2.1 Rantakortteli 31

Toimintakaaviot
Aksonometrianäkymä
Pohjapiirrokset
Leikkauset
Pinta-alalaskelmat
Valoisuustarkastelu
Julkisivuote

2.2 Katukortteli 39

Toimintakaaviot
Aksonometrianäkymä
Pohjapiirrokset
Leikkauset
Pinta-alalaskelmat
Valoisuustarkastelu
Julkisivuote

2.3 Keskuskortteli 47

Toimintakaaviot
Aksonometrianäkymä
Pohjapiirrokset
Leikkauset
Pinta-alalaskelmat
Valoisuustarkastelu

3. Vaihtoehtoiset tarkastelut 57

3.1 Korkea rakentaminen 59
3.2 Valvomorakennus 60
3.3 Koulu, päiväkoti ja liikuntahalli 61
3.4 Soutu- ja melontakeskus 62
3.5 Puurakentaminen 63
3.6 Aurinkokeräimet 64
3.7 Rannan pienrakennukset 65

Liitteet

Asemapiirros 1:1000
Tampereen Viinikanlahti suunnittelusta rakentamiseen

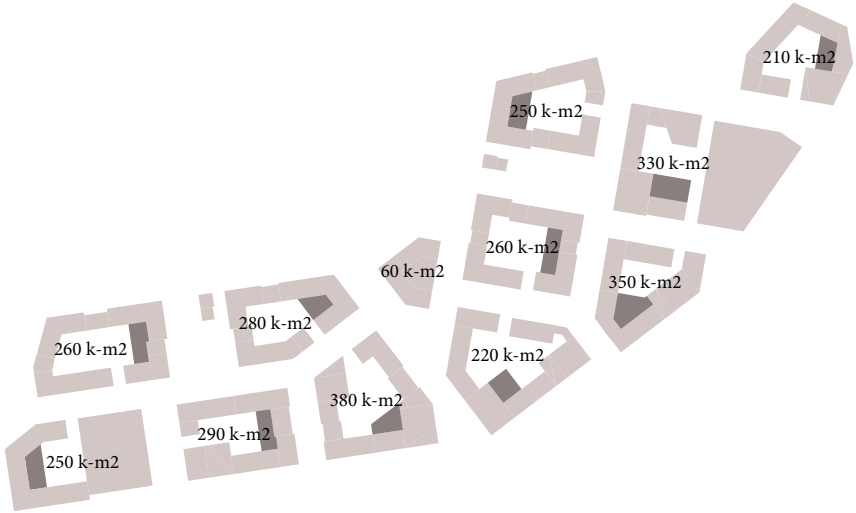
1. Arkkitehtuurin tarkastelut

Arkkitehtuurin tarkastelut liittyvät Viinikanlahden yleissuunnitelmaan, joka on Tampereen kaupungin asemakaavan nro 8755 viitesuunnitelma. Kaupunki-, maisema- ja infrasuunnittelutasoon painottuva Viinikanlahden yleissuunnitelma on julkaistu omana raporttinaan.

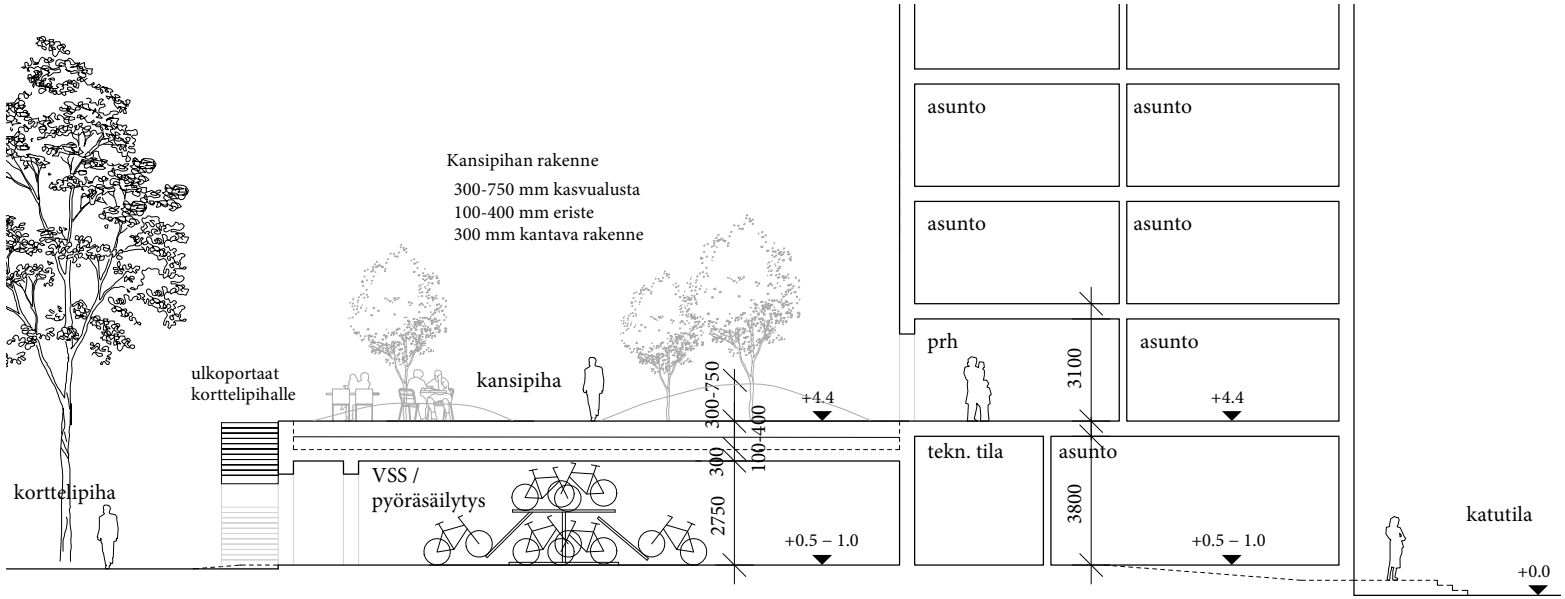
Arkkitehtuurin tarkastelut on tehty yleissuunnitelman pohjaksi ja suunnittelun avuksi vuosina 2020-2024. Ne käsittävät kaupunkiarkkitehtuurin vaihtoehtotarkasteluja sekä yleissuunnitelmaa tarkemmassa mittakaavassa tehtyjä kaupunkikuvan ja -arkkitehtuurin luonnoksia. Näillä on tutkittu ja varmistettu erityisesti kortteli- ja rakennussuunnitelmien toteutuskelpoisuutta ja toimivuutta. Osa aineistosta on työnaikaista, eikä kaikissa pienissä yksityiskohdissa vastaa lopullista yleissuunnitelmaa.

2.1 Väestönsuojat ja pyörävarastot

Kortteleiden pyörävarastot toimivat väestönsuojatiloina ja ne sijoitetaan sisäpihoille pihakansien alle. Pyörävarastot mitoitetaan kaksikerroksisten pyörätelineiden mukaan ja niihin on esteetön kulku sisäpihalta ja rakennuksien maantasokerroksista. Pihat jatkuvat kansien päällä, ja niiden istutuksille varataan riittävästi kasvualustaa istutuksille.

Väestönsuojien ja pyörävarastojen sijainnit ja laajuudet suunnitelmassa.

Kaksikerroksisen pyörätelineen tilantarve:
- huonetilan vapaa korkeus min. 2750 mm*

*mitat otettu Elpac ja Cyklos valmistajien tuotteista

Väestönsuojan periaateleikkaus

2.2 Kattotyypit ja kattopihat

Viinikanlahden kortteleiden kattomaailmaan vaikuttavat maisemasuunnittelun viherkertoimet, tuuliolosuhteet, energiaratkaisut, näkymät, rakennuksien kerroskorkeuksien vaihtelut, melunhallinta sekä valaistusolosuhteet.

Rantakorttelit
Rannan puoleiset korttelit saavat tunnusomaisen kaupunkikuvallisen luonteensa harjakatoistaan. Harjojen väliin sijoitetaan yhteisiä kattopihoja, joiden näkymät ohjataan järven suuntaan.

Katukorttelit
Rannasta katsottuna taaemman kortteliristön katot ovat sen sijaan tasakattoisia. Kattojen korkeudet vaihtelevat kortteleiden sisällä katoille sijoitettavien toimintojen mukaan. Kaikkiin kortteleihin sijoitetaan katoille sekä käytettäviä kattopihoja että kasvikattoja, joille tapauskohtaisesti voidaan tuoda myös oleskelupaikkoja. Kattopihat suojataan melulta 1,2-2,3 metrin korkuisin melukaitein. Torneilla on kaksi kattopihaa. Alemmat kattopihat ovat tornin jalustaosan päällä, ja ne varataan yhteistilojen ulkoalueille (kuten saunojen terasseiksi). Ylemmät kattopihat ovat ylimpiin kerroksiin sijoitettavia näköalaterasseja, joista osa varataan asukaskäyttöön ja osa julkisiksi tiloiksi esimerkiksi ravintolan yhteyteen.

Rantakortteleiden kattopihat rytmittävät harjakattoisia rakennusmassoja ja suuntautuvat järvelle päin.

P-laitosten suuria kattopintoja hyödynnetään kasvikattoina, joille voidaan sijoittaa myös aurinkopaneeleita ja pelikenttiä.

Katukortteleiden kattopihat sijoittuvat tornien jalustaosien päälle sekä valoisuuden ja näkymien kannalta otollisiin kohtiin kortteleissa. Käynti kattopihoille tapahtuu viereisen, kerrosta korkeamman rakennusosan kautta.

Kattopihat suuntautuvat pois meluisalta Hatanpään valtatien puolelta. Sijoitteluun vaikuttavat lisäksi valo-olosuhteet ja näkymät korttelipuiston ja järven suuntaan.

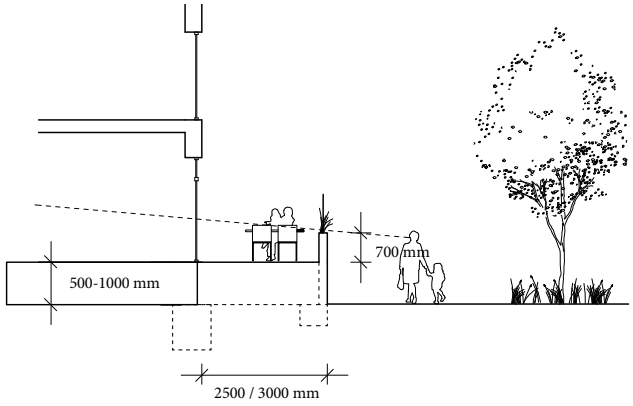

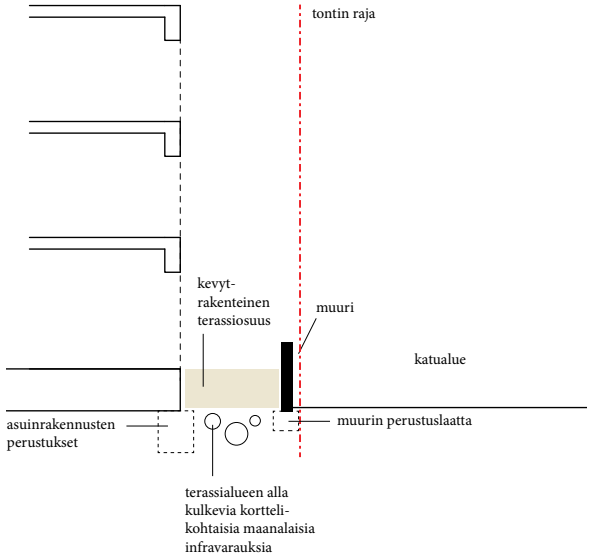
2.3 Asumisen maantasoterassit

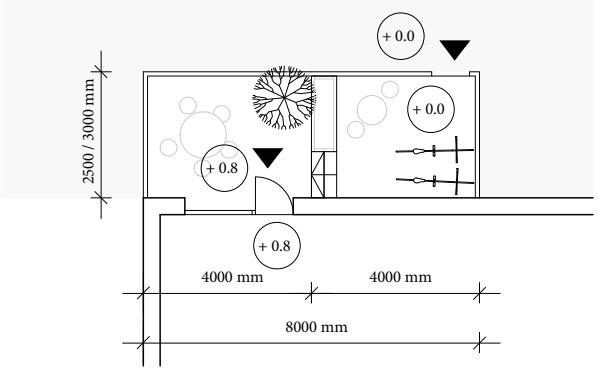
Osassa asuinkortteleita kadun puolta reunustaa asumisen maantasoterassien vyöhyke. Terassit sijoittuvat rauhallisten katuosuuksien varsille. Ne katkaisevat näköyhteyksiä kadun ja maantasokerroksen asuntojen välillä. Terassit ja maantasokerroksen asunnot nostetaan keskimäärin 800 mm katutason korkoa ylemmäs, mikä lisää maantasokerroksen ja terassien yksityisyyttä suhteessa katuun. Katujen korkomaailmaan sovitettuna maantason ja kadun välinen tasoero voi kuitenkin vaihdella 500 - 1000 mm välillä. Maantasoterassi lasketaan osittain katutason korkoon, jolloin sille on mahdollista rakentaa käynti kadun puolelta. Asukaspihoja kiertävät muurit, aidat tai muut kevyet rakenteet rytmittyvät terassien vaihtelevien korkojen mukaan.

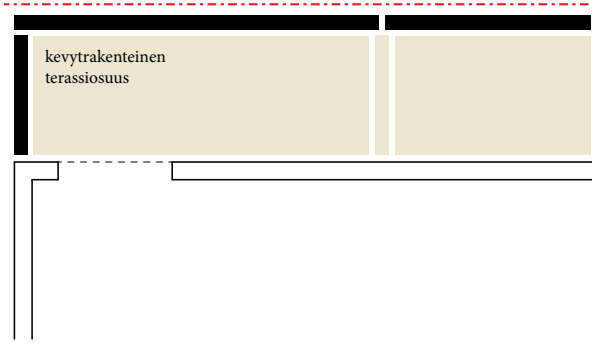
Asumisen maantasoterassit ovat leveydeltään 2500 mm kortteleiden välisillä katualueilla ja 3000 mm rajoittuessaan puistoalueisiin. Puistoalueiden edustalla terasseja kiertää lisäksi istutusvyöhyke, joka erottaa asumista ohi kulkevilta rantapuistoreiteistä. Terassivyöhykkeiden alla on tilavaraus asuinkortteleiden korttelikohtaisille teknisen huollon johtokäytäville ja muille maanalaisille teknisille rakenteille.

Maantasossa asuntojen terassivyöhyke ja maan alla korttelikohtaisen teknisen huollon vyöhyke

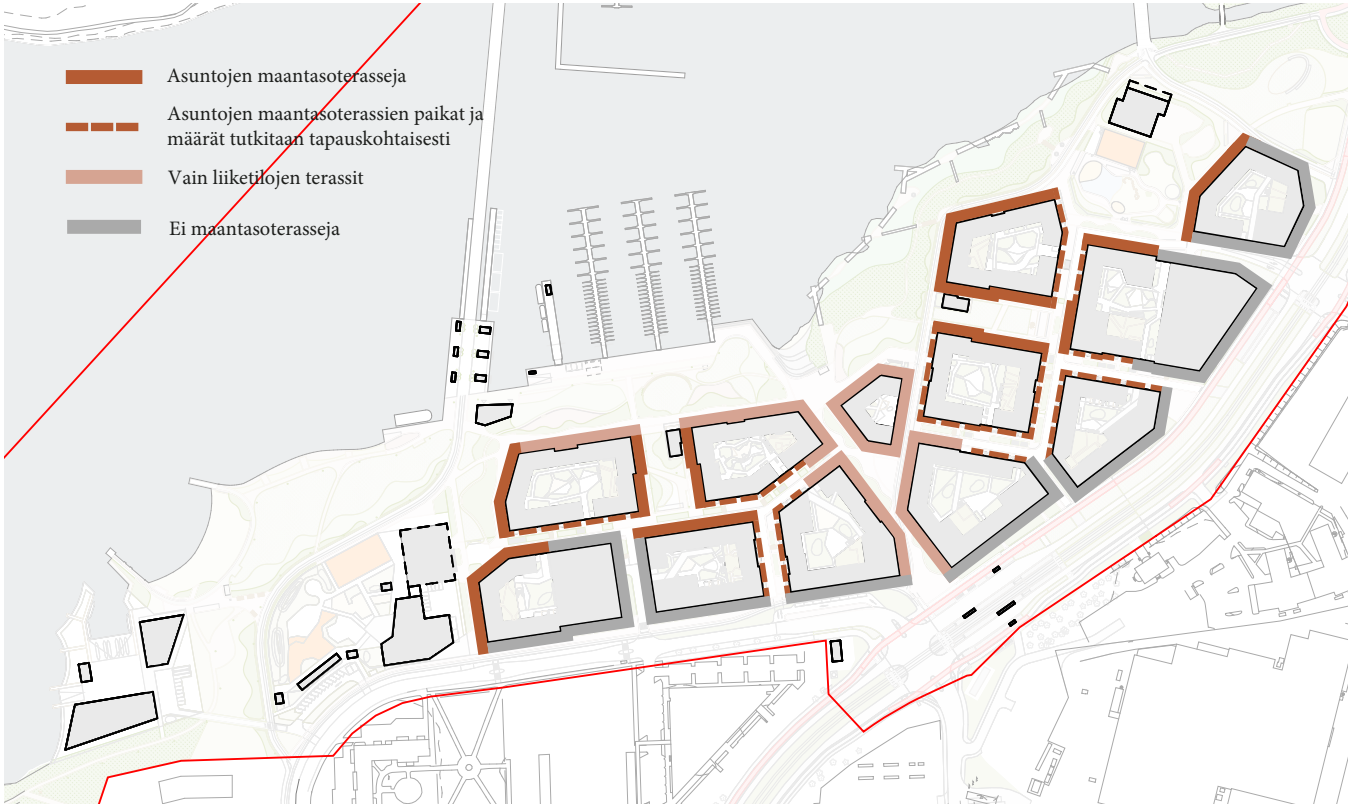

Maantasoterassien rakenteellinen periaate

Asuinkortteleita reunustavat maantasoterassit tehdään kevytrakenteisiksi niin, että terassit on tarvittaessa mahdollista avata infran vaatimien kaivuutöiden mahdollistamiseksi. Terassialuetta rajaa arkkitehtoniselta käsittelyltään julkisivujen kanssa yhtenäiset muurit. Muurien ja niiden perustusten on sijoituttava kauttaaltaan tontin rajojen sisäpuolelle. Perustustavasta riippuen muuria voidaan ottaa tarvittavan verran irralleen tontin rajasta, ja edustatila voidaan hyödyntää istutuksille.

Asuntojen maantasoterasseja
Asuntojen maantasoterassien paikat ja määrät tutkitaan tapauskohtaisesti
Vain liiketilojen terassit
Ei maantasoterasseja

2.4 Parvekkeet

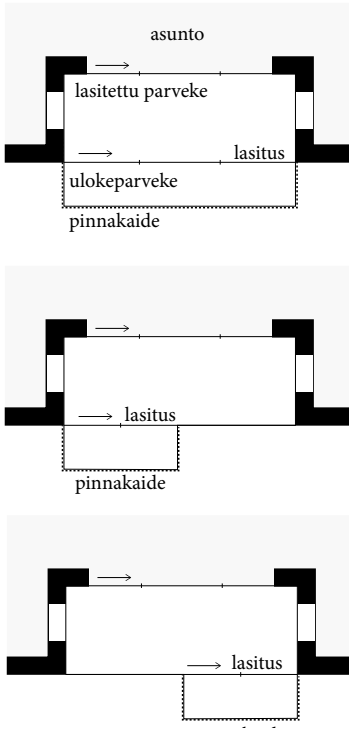
Umpikortteleihin rakennetaan kolmenlaisia parvekkeita: julkisivusta sisäänvedettyjä, ulokeparvekkeita sekä ranskalaisia parvekkeita. Umpikortteleiden parvekkeissa pyritään välttämään rakennuksen arkkitehtuurista irrallisia lasiparvekkeita ja sijoittelemaan parvekkeet niin, etteivät ne muodosta julkisivuihin suuria, yhtenäisiä pintoja. Tornitalojen parvekkeet sen sijaan toteutetaan jalustaosista erottuen yhtenäisinä, julkisivuun integroituina lasitettuina parvekevyöhykkeinään.

Sisäänvedetyt parvekkeet
Parvekkeet voivat olla joko kokonaan sisäänvedettyjä tai kaavion mukaisesti puoliksi sisäänvedettyjä ja puoliksi lasitettuja niin, että julkisivusta ulos työntyvä osa on pinnakaitein rajattava ja lasittamaton.

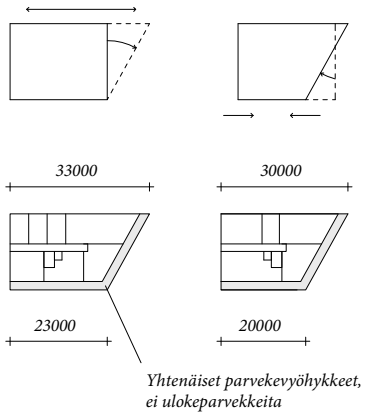
Ulokeparvekkeet
Ulokeparvekkeet rakennetaan enintään yhtä syviksi kuin maantasoterassit. Ulokeparvekkeita ei rakenneta yhtenäisinä lasitettuina torneina koko julkisivun matkalta, vaan niiden paikkoja rytmitetään. Umpikorttelit ja tornit erottuvat toisistaan erityisesti julkisivukäsittelyltään, minkä takia jalustaosien julkisivuja ei tule liikaa peittää lasitetuin ulokeparvekevyöhykkein. Parvekkeiden alaosissa suositaan metallikaiteita kauttaaltaan lasisen kokonaisilmeen välttämiseksi.

Ranskalaiset parvekkeet
Osa katujen puoleisista parvekkeista tehdään ranskalaisiksi parvekkeiksi. Sisäpihoille ranskalaisia parvekkeita ei tehdä omatoimisen pelastautumissuunnitelman takia.

Kortteleiden parvekkeiden periaate

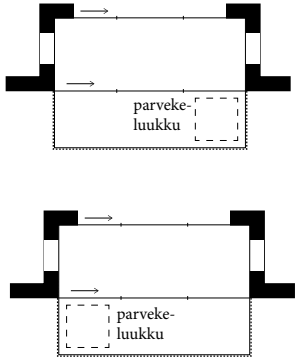

Tornien parvekevyöhykkeet

Yhtenäiset parvekevyöhykkeet, ei ulokeparvekkeita

Omatoiminen pelastautuminen
Sisäpihoille avautuville asunnoille tehdään omatoimisen pelastautumisen suunnitelma viher- ja piha-alueiden pinta-alan maksimoimiseksi. Pelastautuminen tapahtuu näin ollen parvekeluukkujen kautta. Parvekeluukut järjestellään parvekkeille puolta vaihdellen niin, etteivät ne muodosta yhtä suoraa kuilua alas.

Kadulta varataan kulkureitti rakennuksiin ensihoitoa ja sairaankuljetusta varten, ja sisäpihoille pääsee ajamaan autolla. Nostolavakaluston pääsy rakennusten vesikatoille järjestetään kadun puolelta. Kadunpuoleinen pelastusajo huomioidaan katualueiden suunnittelussa esim. kasvillisuuden suhteen.

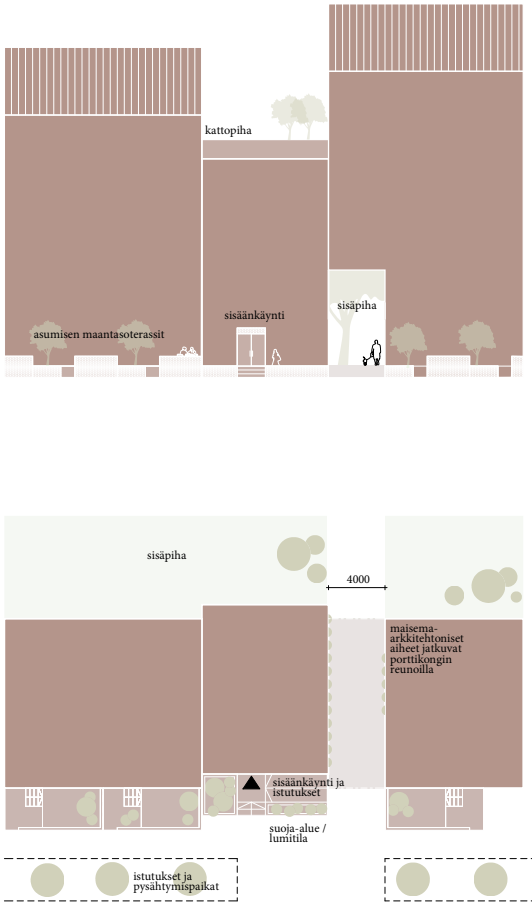
2.5 Porttikongit ja sisäänkäynnit

Umpikortteleihin tehdään sisäpihoille johtavia porttikongeja sekä jokaiseen kortteliin yksi leveämpi 8 metrin avaus. Porttikongit ja avaukset toimivat myös sisäpihan hulevesien ylivuotoreitteinä, sillä sisäpihat korotetaan katutasoa korkeammalle.

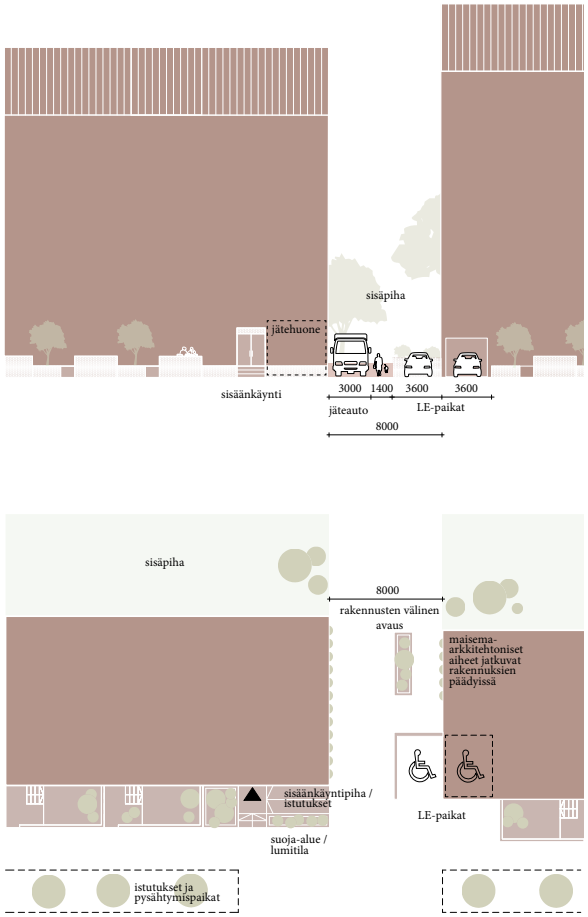
Liikuntaesteisten autopaikat sijoittuvat korttelin avauksen yhteyteen. Autopaikat sijaitsevat rinnakkain osaksi rakennusmassan alla. Paikkoihin on helppo ajoyhteys kadulta, ja niistä on lyhyt matka korttelipihalle ja rakennusten sisäänkäynneille. Sisäpihalle ei ohjata varsinaista ajoneuvoliikennettä, mutta sinne on riittävän leveä yhteys huoltoajoa ja jätehuoltoa varten.

Porttikongi

Rakennusten välinen avaus

2.6 Korttelipuistot ja korttelitalot

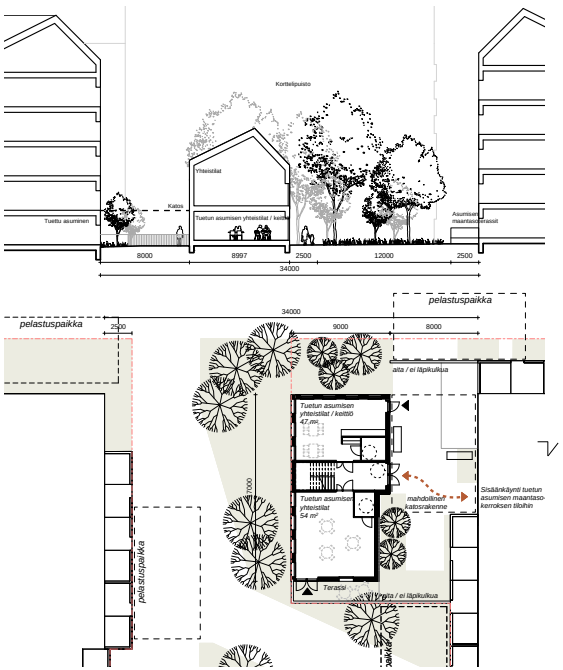
Korttelirakenteeseen sijoittuu kaksi korttelipuistoa, joiden yhteyteen varataan paikka kaksikerroksiselle korttelitalolle. Korttelitalot palvelevat korttelipuistoa ympäröivien kortteleiden yhteistiloina, joiden käyttötarkoitukset ja tarpeet määrittyvät tarkemmin toteutusvaiheessa. Korttelitaloihin ei sijoiteta asumista, mutta ne toteutetaan asuinkortteleiden kanssa arkkitehtoniselta yleisilmeeltään yhteneviksi. Korttelitaloihin sijoitettavat yhteistilat avautuvat ja porrastuvat asukaspuiston suuntaan. Niihin voidaan yhteistilojen lisäksi sijoittaa liiketilaa sekä tuetun asumisen tiloja. Korttelitalo voidaan tarvittaessa yhdistää viereiseen rakennukseen sisäkäytävällä, mikäli se on toiminnallisesti tarpeen rakennusten toiminnallisten sisältöjen kannalta.

Korttelitalojen kaupunkikuvallinen ilme

Korttelitalon harjan kattokulma sekä tiili tai puu julkisivumateriaalina noudattavat rantakortteleiden järven puoleisten julkisivujen periaatteita. Järvelle katsova julkisivu aukotetaan niin, että rakennus viestii yhteiskäyttö- tai liiketilatoiminnoista erottuen näin asumisesta. Rakennus porrastuu terassilla kohti asukaspuistoa, ja sen eri sivuilta aukeaa näkymiä joko puistoon tai järven suuntaan. Lähinnä viereistä asuinkorttelia oleva julkisivu tehdään ilman ikkuna-aukotuksia.

Itäisen korttelipuiston rakennus

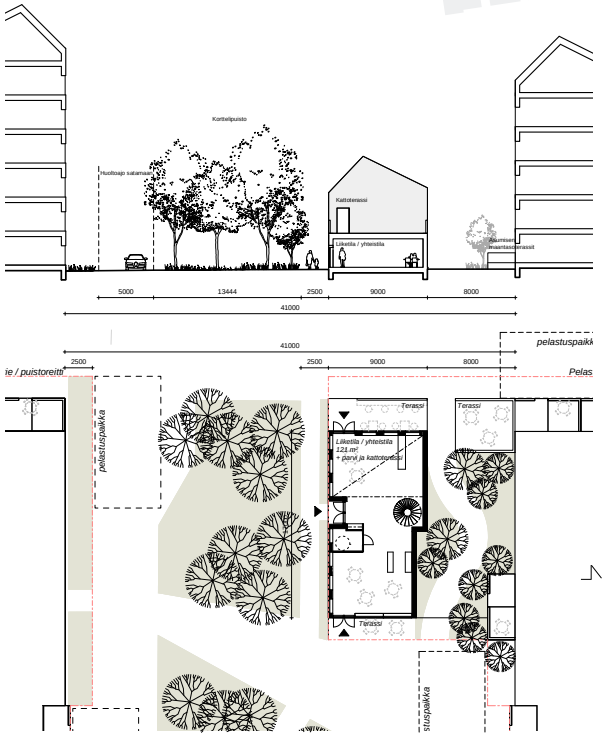
Korttelikokonaisuuden ja/tai erityisasumisen yhteistilat

Läntisen korttelipuiston rakennus

Korttelikokonaisuuden ja/tai erityisasumisen yhteistilat

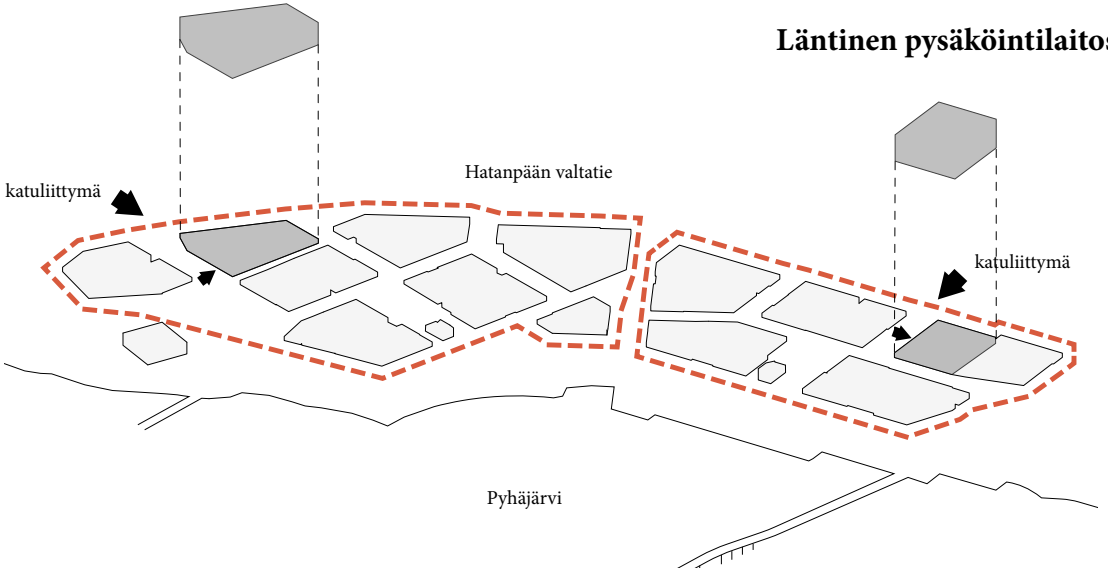
2.7 Pysäköinti

Viinikanlahden alueen pysäköinti keskitetään kahteen pysäköintilaitokseen, jotka sijoittuvat alueen itäosaan kortteliin 2 sekä länsiosaan kortteliin 12. Molempien pysäköintilaitosten maantasokerroksiin sijoitetaan autopaikkojen lisäksi joustavaa monikäyttö- tai liiketilaa sekä pyöräpysäköintiä. Läntisen pysäköintilaitoksen tiloja voidaan lisäksi hyödyntää Viinikanlahden sataman veneiden säilytystarpeisiin.

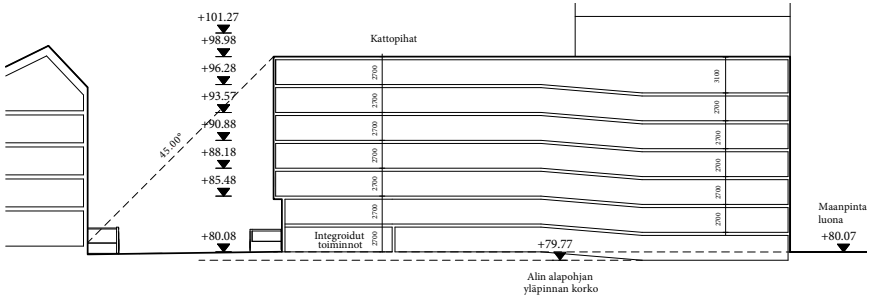
Pysäköintilaitokset ovat seitsemänkerroksisia, ja niiden katoille voidaan mahdollisesti sijoittaa ulkopelikenttiä, viherkattoa sekä aurinkoenergiapaneeleita. Mikäli pysäköintirakennuksia ei rakenneta heti täyteen korkeuteensa, voidaan niiden rakentaminen vaiheistaa kerroksia lisäämällä. Suunnitelmassa on tutkittu vaihtoehtoiset versiot suorilla pysäköintitasoilla ja rampeilla sekä kauttaaltaan kaltevilla pysäköintitasoilla. Kalteva versio on suoraa tehokkaampi, kun taas suorilla tasoilla on monikäyttöisempi, jos pysäköintilaitos tai sen osa muutettaisiin tulevaisuudessa johonkin muuhun käyttöön, joka vaatii tasaisen lattiapinnan. Tällöin myös kerroskorkeuksissa on syytä huomioida soveltuminen muihin käyttötarkoituksiin. Erityisesti pysäköintitalon maantasokerroksen on hyvä olla kerroskorkeudeltaan riittävä mahdollisia muita käyttötarkoituksia ja niiden muuntojoustavuutta ajatellen. Läntisen pysäköintilaitoksen maantasokerrokseen tehdään liike- ja palvelutilojen tilavaraus, jolla mahdollistetaan päivittäistavarakauppa.

Itäinen pysäköintilaitos

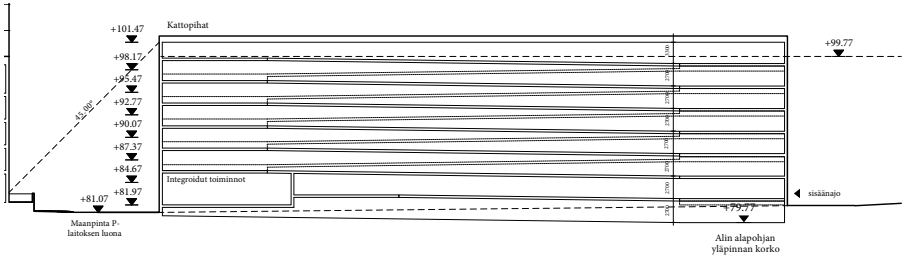
Läntinen pysäköintilaitos

Suorat pysäköintitasot ja rampit

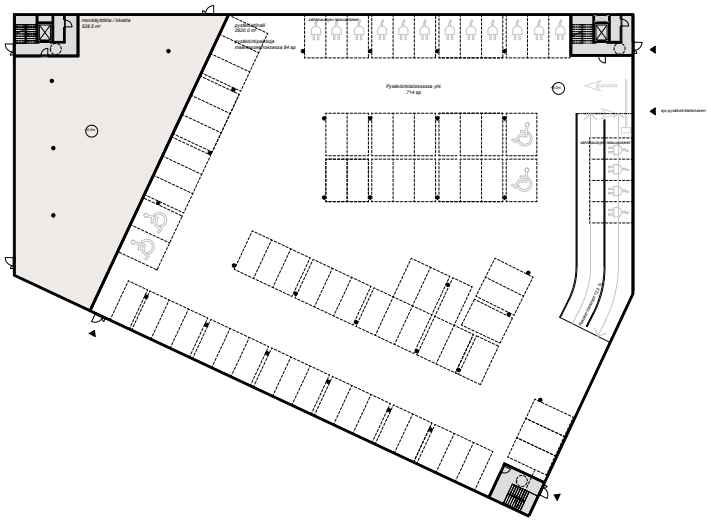

Kaltevat pysäköintitasot, ei ramppeja

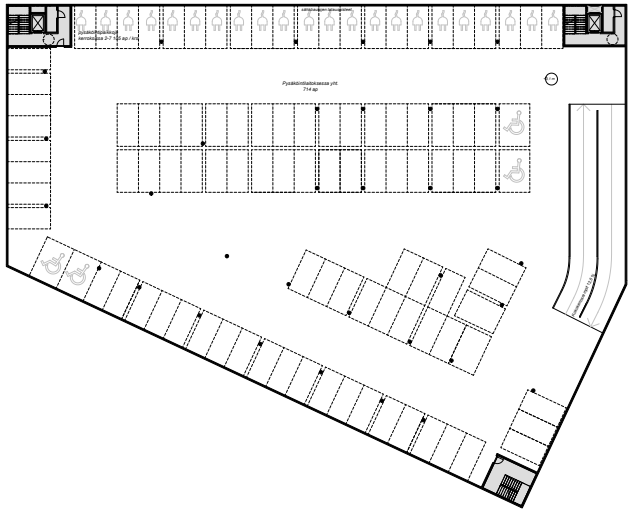

Itäinen pysäköintilaitos

Itäinen pysäköintilaitos suorilla pysäköintitasoilla.
Yhteensä 714 autopaikkaa.

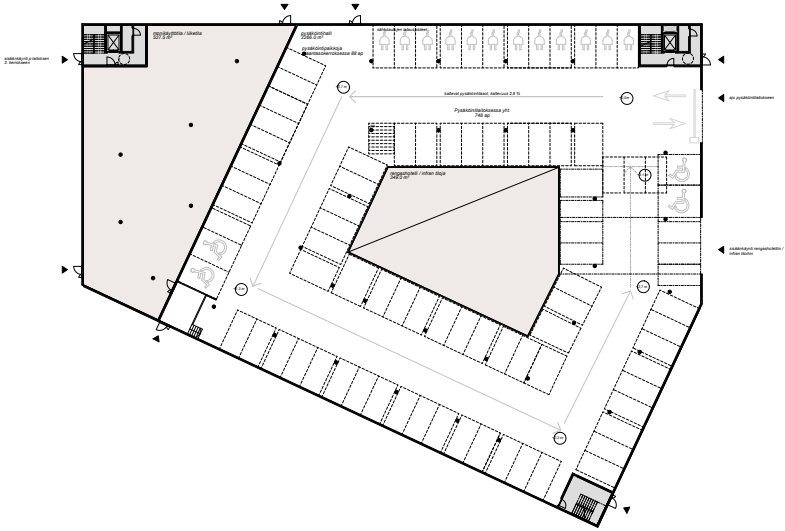

Maantasokerros

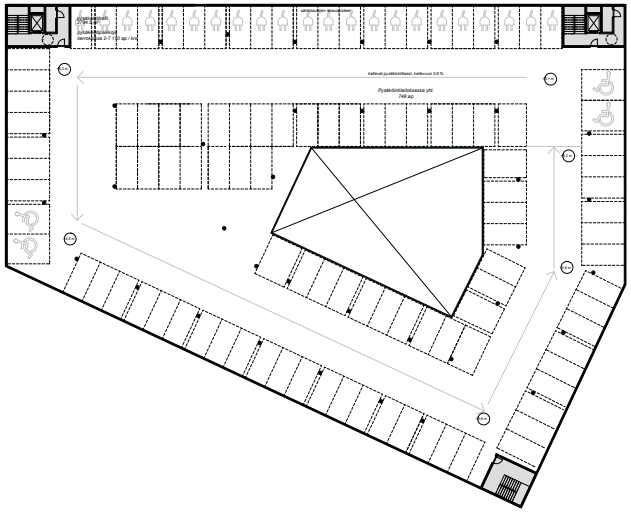

Peruskerros

Itäinen pysäköintilaitos kaltevilla pysäköintitasoilla.
Yhteensä 748 autopaikkaa.

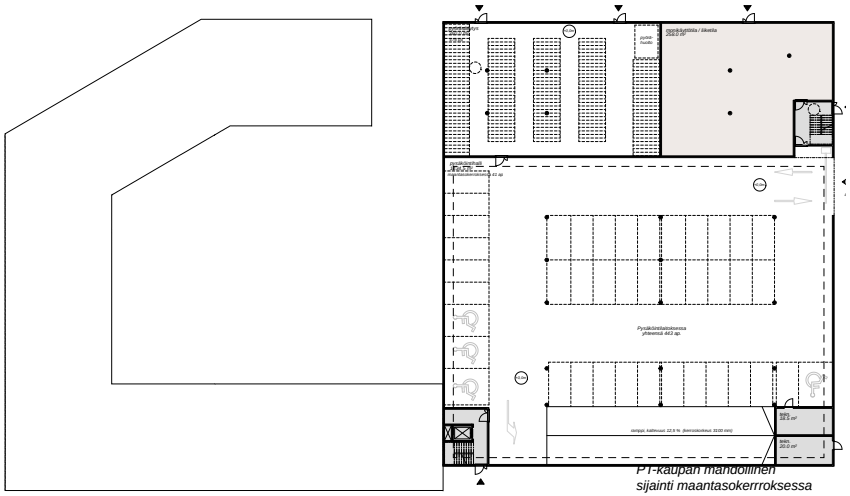
Maantasokerros

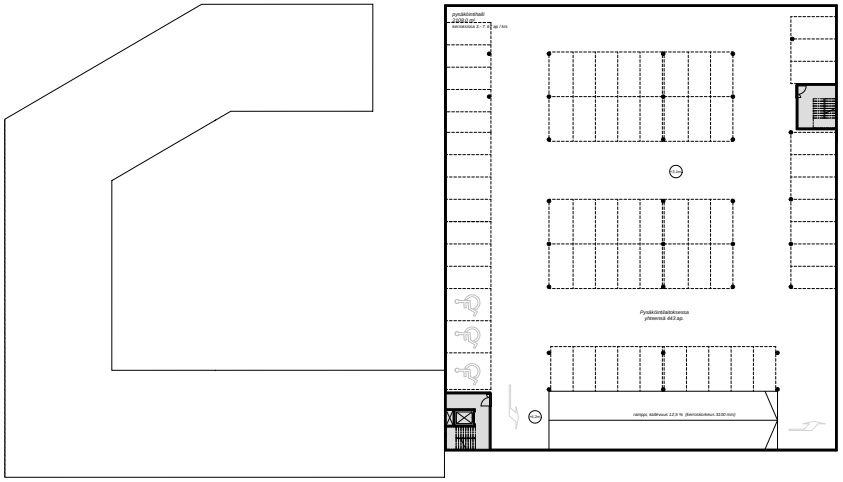
Peruskerros

Läntinen pysäköintilaitos

Läntinen pysäköintilaitos suorilla pysäköintitasoilla.
Yhteensä 443 autopaikkaa.

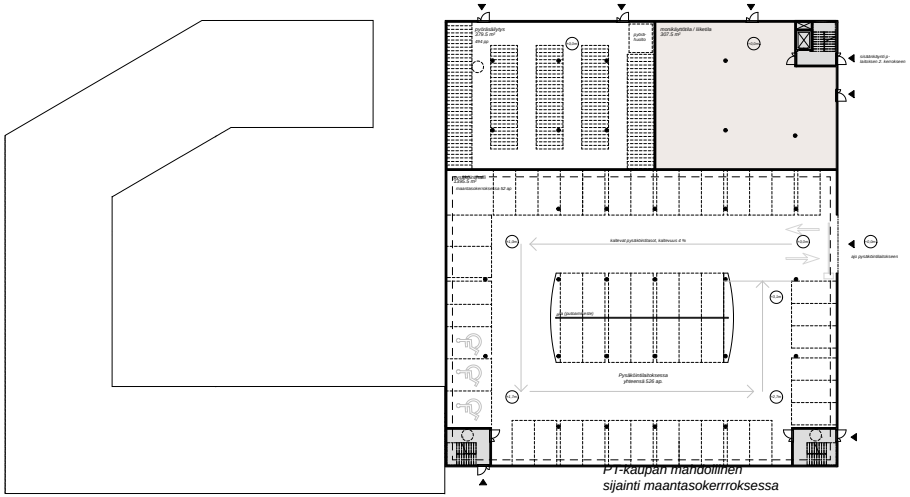

Maantasokerros

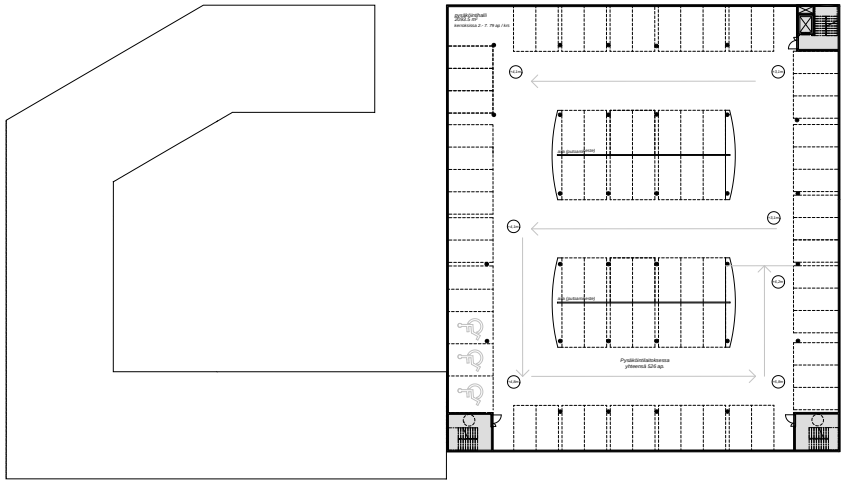

Peruskerros

Läntinen pysäköintilaitos kaltevilla pysäköintitasoilla.
Yhteensä 526 autopaikkaa.

Maantasokerros

Peruskerros

Pysäköintilaitosten julkisivutarkastelut

Tuulta läpäisevät julkisivumateriaalit ja köynnösseinät

Pysäköintilaitosten julkisivut tehdään osin tuulta läpäiseviksi pinnoiksi, minkä lisäksi ne suunnitellaan arkkitehtonisesti ja maisema-arkkitehtonisesti korkealaatuisiksi. Kaikille julkisivupinnoille mahdollistetaan kasvuolosuhteet köynnösseinille. Köynnösseinät huomioidaan erityisesti asuinkortteleiden sisäpihojen suuntaisilla sivuilla, joissa julkisivusuunnittelu vaikuttaa asumisviihtyvyyteen minkä lisäksi sen tehtävänä on vähentää autojen aiheuttamia melu- ja häikäisyhaittoja. Köynnöksien istutuslaatikoiden on sijoituttava kokonaan tontin rajojen sisäpuolelle tai sisäänvetona julkisivuun.

Pysäköintilaitosten kattokerros katetaan käytön ja energiamuotojen takaamiseksi: katoille voidaan sijoittaa aurinkokeräimiä, kasvikatto-osuuksia imeyttävine pintoineen (viherkerroinlaskenta), sekä mahdollisesti liikuntatoimintoja. Huomionarvoista on myös torneista pysäköintilaitosten katoille muodostuvat näkymät, jotka osaltaan perustelevat ylimmän kerroksen kattamista. Pysäköintitalojen kattopinnoille ei siis osoiteta pysäköintiä.

VE 1 Aukotukset massassa

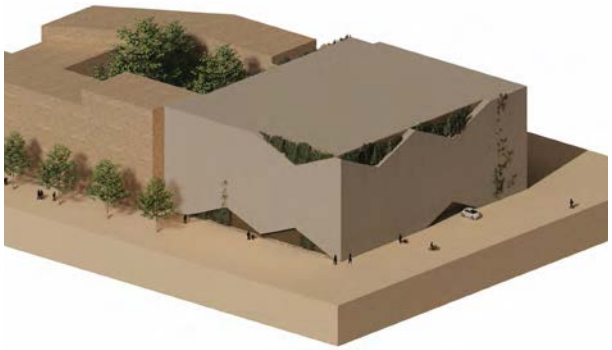
Pysäköintilaitosten julkisivuissa suuria umpipintoja muotoillaan massoittelun, materiaalivaihteiluiden sekä köynnösten avulla.

VE 2 Julkisivumateriaali- ja -rytmivaihdokset

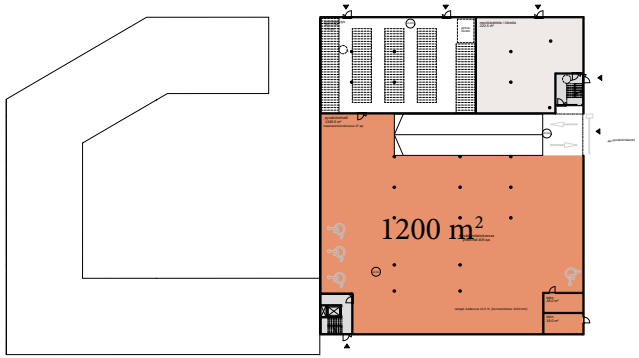
Autojen sisäänkäynnin kohta erotellaan muusta julkisivukäsittelystä poiketen, esim. pitsitiilestä muuraten, puurimoituksella tai massoittelulla.

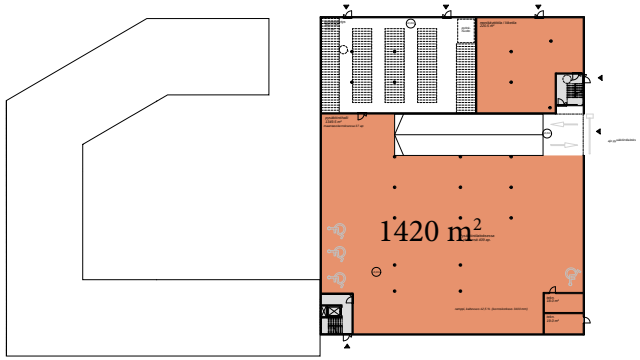
VE 3 Isommat arkkitehtoniset eleet

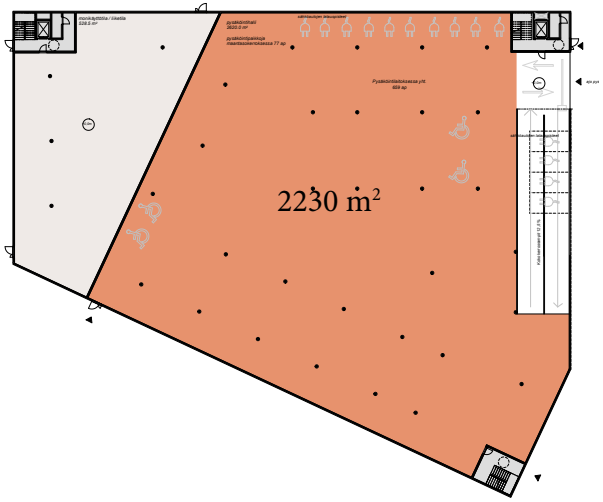
Materiaalivalinnoilla pyritään välttämään kylmää vaikutelmaa - metallia käytetään köynnöksien kiinnittymisverkoissa, mutta ei hallitsevana julkisivumateriaalina. Julkisivumateriaalit jatkavat asuinkortteleiden materiaalimaailmaa.

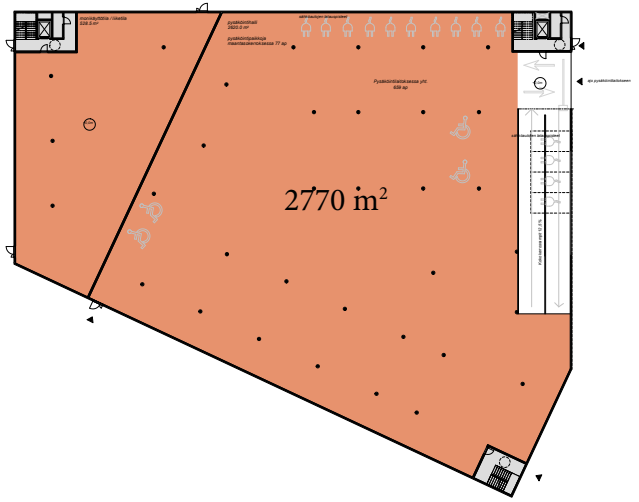
2.8 Liike- ja palvelutilojen tilavaraus pysäköintilaitoksessa

Läntinen pysäköintilaitos suorilla pysäköintitasoilla.
Liike- ja palvelutiloille tilavaraus maantasokerroksessa.

Itäinen pysäköintilaitos suorilla pysäköintitasoilla.
Liike- ja palvelutiloille tilavaraus maantasokerroksessa.

2.9 Puurakentaminen

Puurakentamista osoitetaan rantakortteleihin, läntisen pysäköintilaitoksen kortteliin sekä koulun, päiväkodin ja liikuntahallin rakennuksiin. Puurakentaminen voi käsittää sekä puurunkoiset rakennukset että julkisivujen puuverhoilun. Puurakentamista osoitetaan rantakortteleihin, läntisen pysäköintilaitoksen kortteliin sekä soutu- ja melontakeskuksen, koulun, päiväkodin ja liikuntahallin rakennuksiin. Kaavamääräys edellyttää osan kortteleiden rakennuksista toteutettavan pääosin puurakenteisena, eli kortteleissa osa rakennuksista voidaan toteuttaa myös muista runkomateriaaleista.

Puurakentamisen korttelit

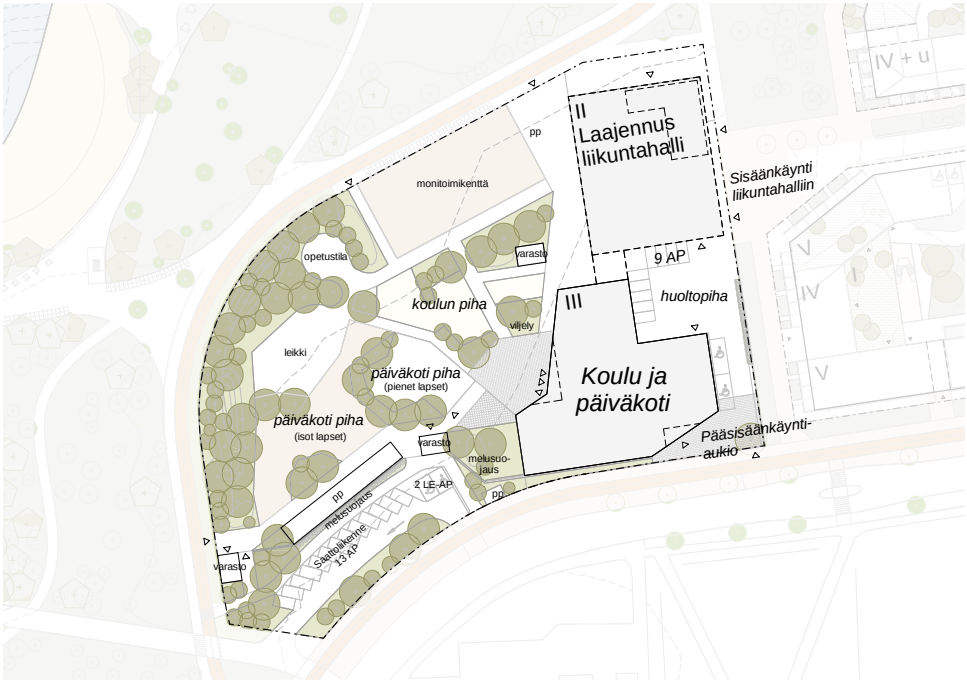

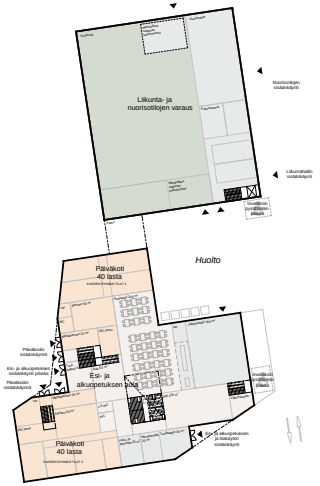
2.10 Koulu, päiväkoti ja liikuntahalli

Koulun, päiväkodin ja liikuntahallin suunnitelma on laadittu palveluverkon tarpeen ja Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -yksikön laatiman tilaohjelman mukaiseksi, jotta asemakaavan merkintöihin on voitu varmistaa riittävä mitoitus, toimivat liikenneyhteydet ja liittyminen ympäristöön. Suunnittelu tarkentuu toteutusvaiheessa.

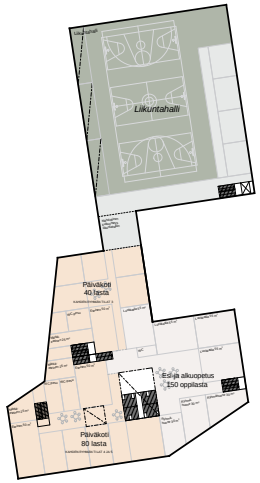

Asemapiirros

Pohjakaavio 1. krs

2. krs

3. krs

2.11 Tuuliviihtyvyys

Viinikanlahden ulkotilojen tuuliviihtyvyyttä on tutkittu tuulimallinnuksin. Mallinnuksista käy ilmi, että erityisesti alueella vallitsevat etelä- ja länsituulet ja talviaikaan myös etelä-pohjoissuuntaiset tuulet aiheuttavat tietyille katuosuuksille tuulisia olosuhteita. Tuuliviihtyvyyteen on kiinnitetty suunnittelussa huomiota Hatanpäänkadun pyöräteillä, pääraitiopysäkin läheisellä aukiolla, pysäköintilaitosten edustoilla, tornitalojen luona sekä järven puoleisella rantapuistovyöhykkeellä. Tuuliolosuhteiden parantamista on tutkittu istutuksilla, julkisivukäsittelyillä ja massoittelulla sekä tuulitunneleita hajottavilla rakenteilla.

Tarkasteluissa havaittuja toimivia ratkaisuja:

- Rakennusten julkisivujen karhentaminen ja rakennusmassojen rytmittäminen
- Ulokeparvekkeet keskusaukion ympäristössä ja sen pohjoispuolella
- Maantasoon sijoitettava kasvillisuus ja maasta kohoavat rakenteet, kuten pengerretyt istutusaltaat, istuinrakenteet yms.
- Tornien muotoilu, sijainti ja madaltaminen

Tarkasteluiden ei-toimivia ratkaisuja:

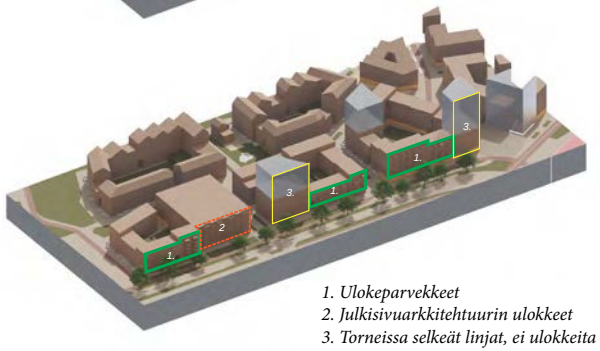
- Katosrakenteen sijoittaminen pää raitiotiepysäkin pohjoispuolelle
- Pääpysäkin ja keskusaikion välisen pullonkaulan kattaminen
- Paviljongit ja pysäkkiratkaisut ilman seinäkkeitä katosten alla

Muita tarkastelemattomia ratkaisuja:

- Pääpysäkin ja keskusaikion välisen pullonkaulan leventäminen

1. Ulokeparvekkeet
2. Julkisivuarkkitehtuurin ulokkeet
3. Torneissa selkeät linjat, ei ulokkeita

Hatanpäänkatu

Viherkaistale ja puurivit

Tuuli voidaan hillitä pyörätien viereisen viherkaistaleen ja puurivistön avulla. Lehtipuut vaikuttavat tuulisuuteen kuitenkin lähinnä vain kesäkaudella ja täysikasvuisina.

Julkisivun rytmitys

Julkisivujen rytmittäminen rakennuksittain osoittautui tuulimallinnuksessa tehokkaimmaksi tarkastelluista vaihtoehdoista. Julkisivupintojen rytmittämisen kannalta huomionarvoista on tontin rajan sijainti suhteessa rakentamisen rajaan.

Julkisivukäsittelyt

Julkisivupintojen rytmittämistä tarkasteltiin myös pienemmässä mittakaavassa ulokeparvekkeiden ja pysäköintilaitoksen julkisivuarkkitehtuurin ulokkeiden keinoin. Tämä osoittautui niin ikään tehokkaaksi tuuliviihtyvyyden hallintakeinoksi.

Pysäköintilaitokset

Pysäköintilaitosten julkisivut rakennetaan osittain tuulta läpäisevinä pintoina. Tällöin tuulet eivät pakkaudu pysäköintilaitoksia ympäröivään katutilaan ja tuuliviihtyvyys pysyy hyvänä.

Ratikkapysäkin aukio

Alimmat kerrokset ulosvedettyinä
Yksittäisenä toimenpiteenä tuuliolojen parantamiseksi tehokkaimmaksi osoittautui tuulimallinnuksessa aukiota rajaavien rakennuksien alimpien kerrosten työntyminen aukiolle.

Rakenteita maanpinnan tasossa
Simulaatioiden perusteella tuuli lähestyy aukiota pitkän matkaa katutasossa, mikä mahdollistaa matalahkojen (korkeus n. 1-2m) rakenteiden sijoittelun aukion eteläpuolelle laajahkolle alueelle.

Ylemmät kerrokset ulosvedettynä
Myös rakennusten ylempien kerrosten työntäminen ulos julkisivulinjasta parantaa tuuliolosuhteita merkittävästi.

Suuri ratikkapysäkin katos
Ratikkapysäkin suuri koko parantaisi erityisesti talvikauden lämpöviihtyvyyttä, sillä katos vaikuttaa sekä etelä- että pohjoistuuliin. Vaatii seinäkkeitä laajalti katoksen alle, mikä vaikeuttaa ratkaisua.

Tornien muotoilu aukiolla

Katokset
Katosratkaisut tornien juurella ohjaavat ja hajoittavat tornien julkisivupintoihin pakkautuvia tuulia vähentäen maantasoon ohjautuvia tuulia. Ratkaisulla on tuuliviihtyisyyteen parantava vaikutus.

Karhennetut julkisivupinnat torneissa VE1
Simulaatioiden perusteella karhentaminen parantaa aukion tuuliviihtyisyyttä. Tornien karhennettu pinta hajoittaa ja jakaa pintaan osuvia tuulia useaan eri suuntaan.

Karhennetut julkisivupinnat torneissa VE2
Osa karhennusratkaisuista eivät toimineet yhtä tehokkaasti kuin toiset. Karhennuksen teho on havaittavissa vain simulaation kautta.

Karhennettu julkisivupinta alaosissa
Alimpien kerrosten karhennukset muodostivat yllättäen yksittäisiä huonoja kohtia aukiolle pakkaamalla odottamattomalla tavalla tuulia ratkaisusta riippuen eri kohtiin. Vaikutukset on havaittavissa vain simulaation kautta.

2.12 Energiaratkaisut

Viinikanlahden tulevista energiaratkaisusta on tehty selvitys, jossa vertailtiin eri energiamuotoja. Selvityksessä tehtiin vaihtoehtojen kartoitus ja vertailu energiaan liittyvien kaupunki- ja infrasuunnitteluratkaisujen pohjaksi.

Energiaselvityksen laadinnan yhteydessä tutkittiin eri energiaratkaisuja sekä tilavarauksia esimerkkikortteleissa. Maalämpöpumppujen sijoittelusta laadittiin tutkielmia ja korttelikohtaisen energiajärjestelmän tilavaraukselle tutkittiin sijaintia ja kokoa.

Maalämpöpumpppujen määrän maksimoimiseksi kannattaa kaivot sijoittaa rakennuksen ulkoseinien läheisyyteen. Kaivojen sijaintia rajoittaa kortteleiden ulkokehällä 7,5 metrin etäisyysohjeistus kadun keskilinjasta. Katualueiden, infrastruktuurin ja viheralueiden tilavarauksissa on varauduttu eri energiaratkaisuiden mahtumiseen katu- ja korttelialueille.

Korttelikohtaisille energiaratkaisuille tutkittiin 50m2 laajuisen teknisen tilan tilavarausta esimerkkikortteleissa. Tilavarauksella mahdollistetaan erilaisia paikallisia ja täydentäviä energiaratkaisuja joustavasti kortteleissa.

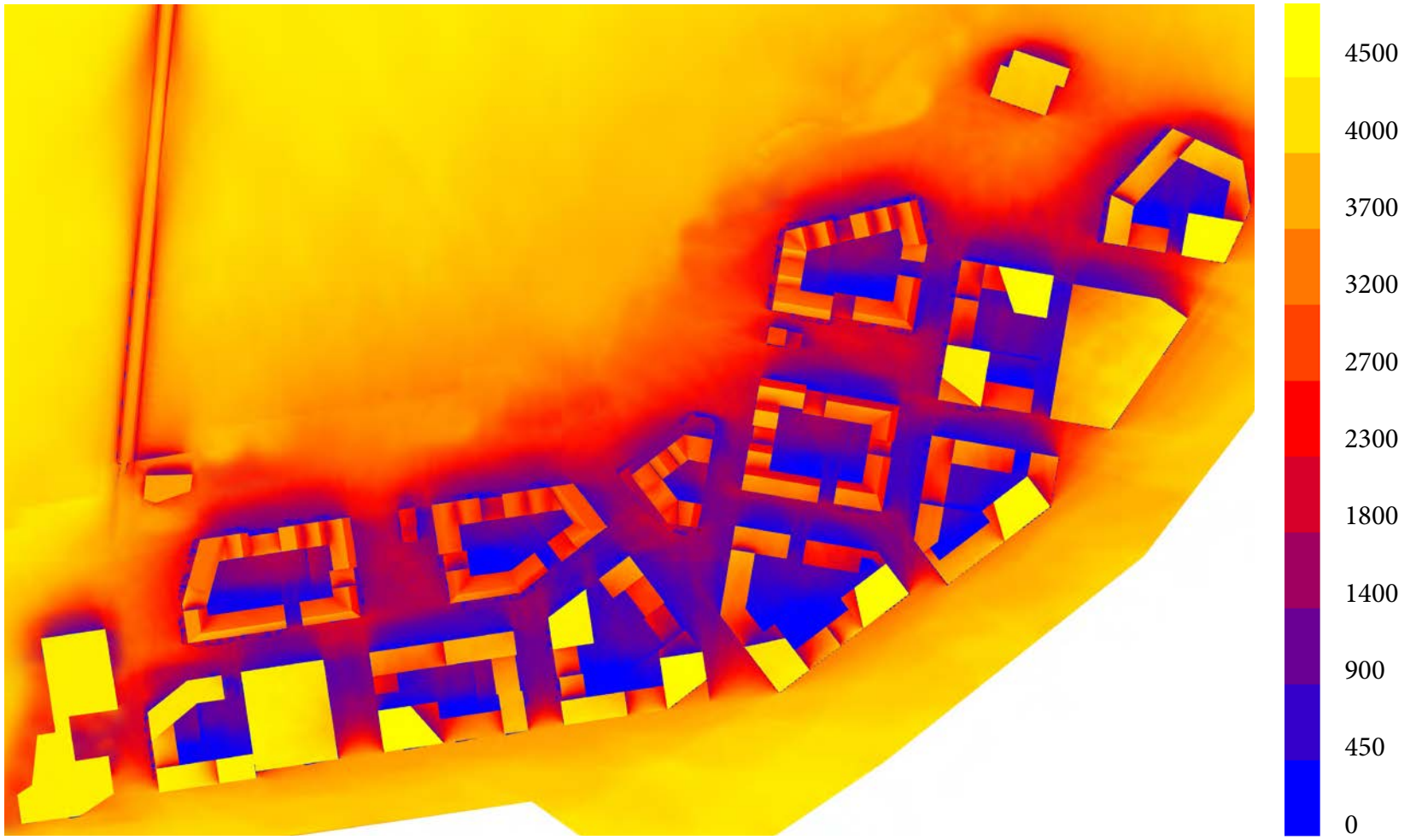

Korttelikohtaisten maalämpöpumppujen sijoitteluperiaatteet esimerkkikortteleissa. Pisteinä esitetyt kaivot tulevat porapaaluihin. Kuvan ympyrät kuvaavat kaivojen vaikutusalueita.

2.13 Valo- ja varjoisuustarkastelu

Valomalliin liittyvää tietoa voidaan käyttää rakennusten, pihojen, kattopihojen ja mahdollisten aurinkoenergiatatkaisujen tarkemmassa suunnittelussa. Kattopihojen lisäksi voidaan mallintaa pystysuuntaisia julkisivupintoja.

Suoraa auringonvaloa katto- ja vaakapinnoilla / tunti

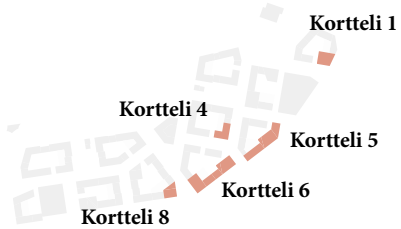

2.14 Melun hallinta asuntosuunnittelussa

Hatanpään valtatien auto- ja raitiotieliikenne sekä Hatanpään valtatien eteläpuolinen teollisuus aiheuttavat Viinikanlahden kortteleille melurasitetta. Keskiäänitaso ylittää kortteleissa 1, 4, 5, 6 ja 8 Hatanpään valtatien puolella 65 desibelin arvon, jolloin Tampereen kaupungin melulinjauksien (Yhdyskuntalautakunta 2019) mukaan asuntojen täytyy avautua myös melulta suojatun julkisivun puolelle. Voimakkaalle melulle altistuville asunnoille osoitetaan vaatimus läpitalon huoneistosta sekä meluisien julkisivujen rakenteille korkeampi ääneneristysvaatimus. Pahiten melulle altistuviin kortteleiden osiin mahdollistetaan myös liike- ja toimitiloja tai muita käyttötarkoituksia kuin asuminen.

Kortteleissa 1, 4 ja 8 meluisaan kulmaan voidaan sijoittaa esimerkiksi näyttävä avoin porrashuone. Kortteleissa 5 ja 6 asuntojen läpitalon vaatimus on ratkaistu kuvan osoittamissa kohdissa niin, että umpikortteli avataan poikkeuksellisesti kulmastaan. Näin asuntoja saadaan aukeamaan myös hiljaisemmalle puolelle. Kulmakohtien julkisivu säilyy kuitenkin aukkoihin sijoitettujen parvekkeiden ansiosta muiden korttelien tapana yhtenäisenä.

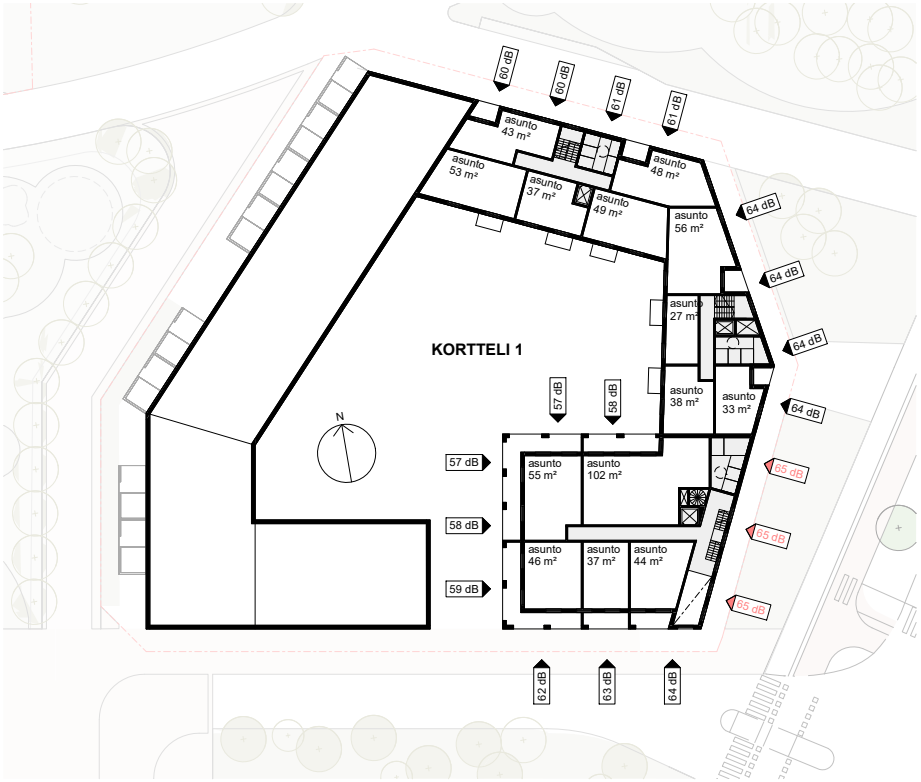
Melurajoituksia on asemakaavavaiheen meluselvityksessä tarkasteltu päiväajan keskiäänitasona kun Hatanpään valtatien nopeusrajoitus on 50 km/h.

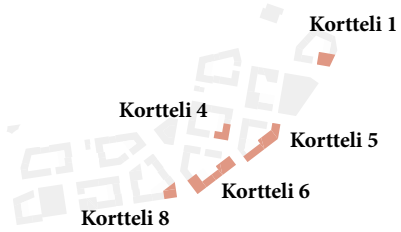
Melun keskiäänitaso päivällä yli 65 dB

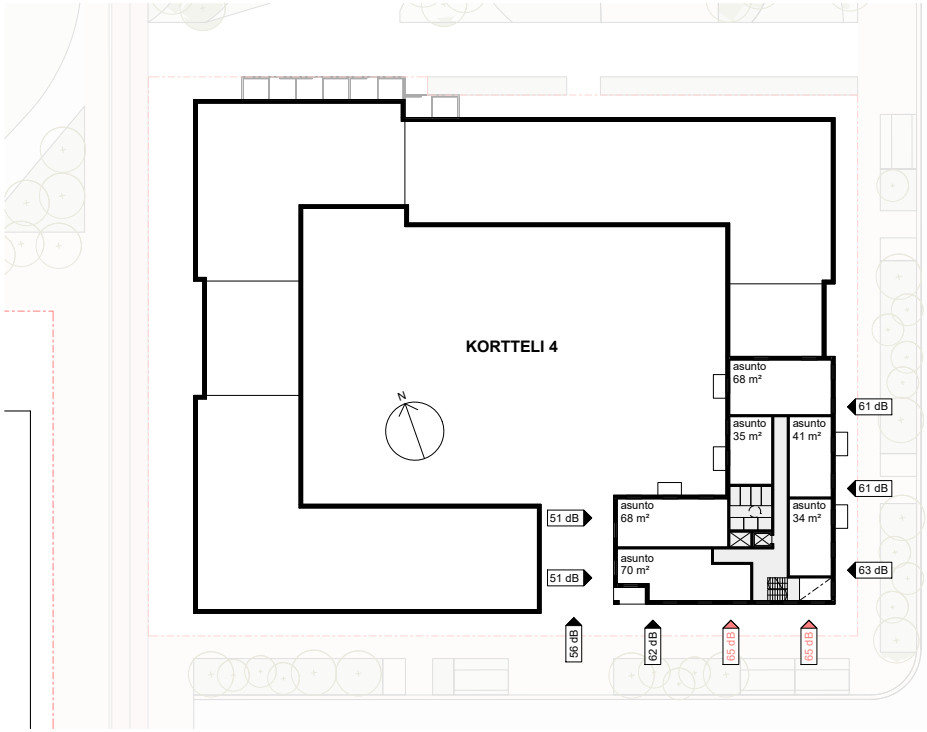
Läpitalon meluvaatimukset:

asuminen	24 940 k-m2
toimitilat	4 660 k-m2
hotelli	7 860 k-m2
yht.	37 460 k-m2

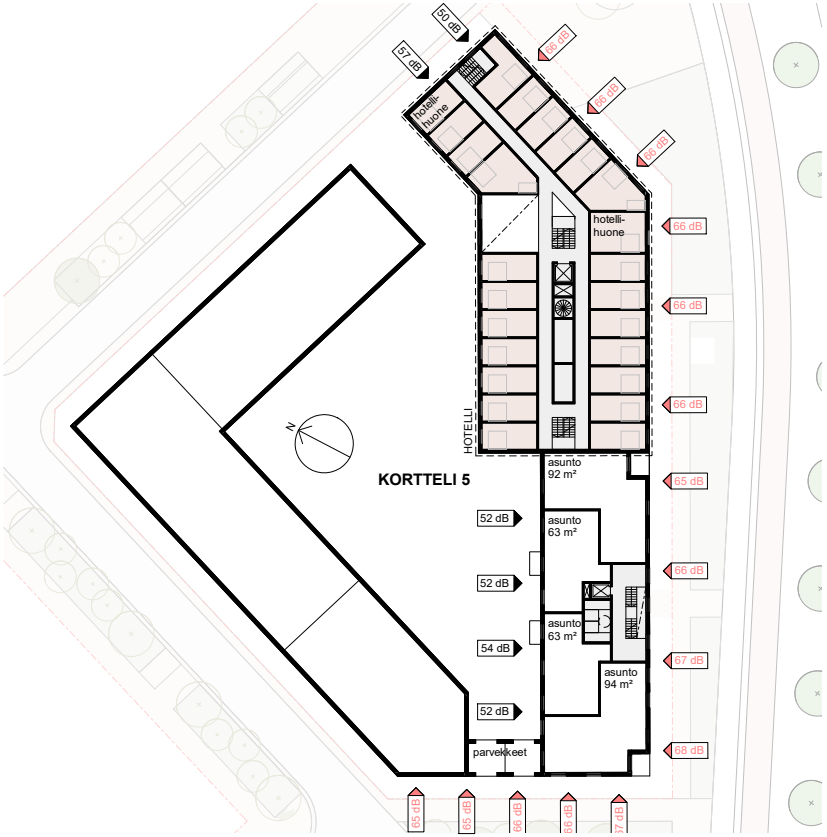

Kortteli 1
5700 k-m2 / asuminen

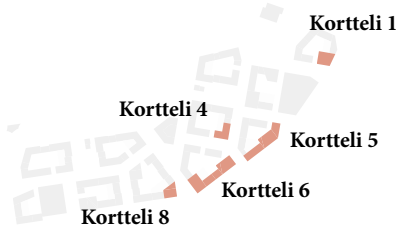

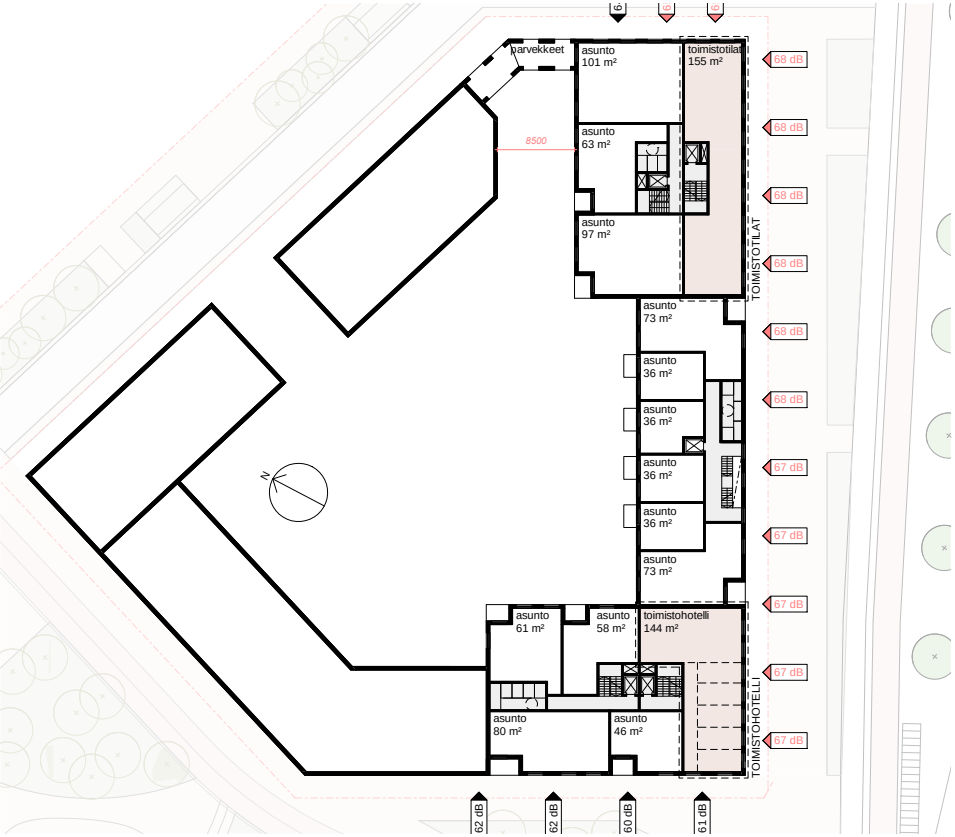

Kortteli 4
3000 k-m2 / asuminen

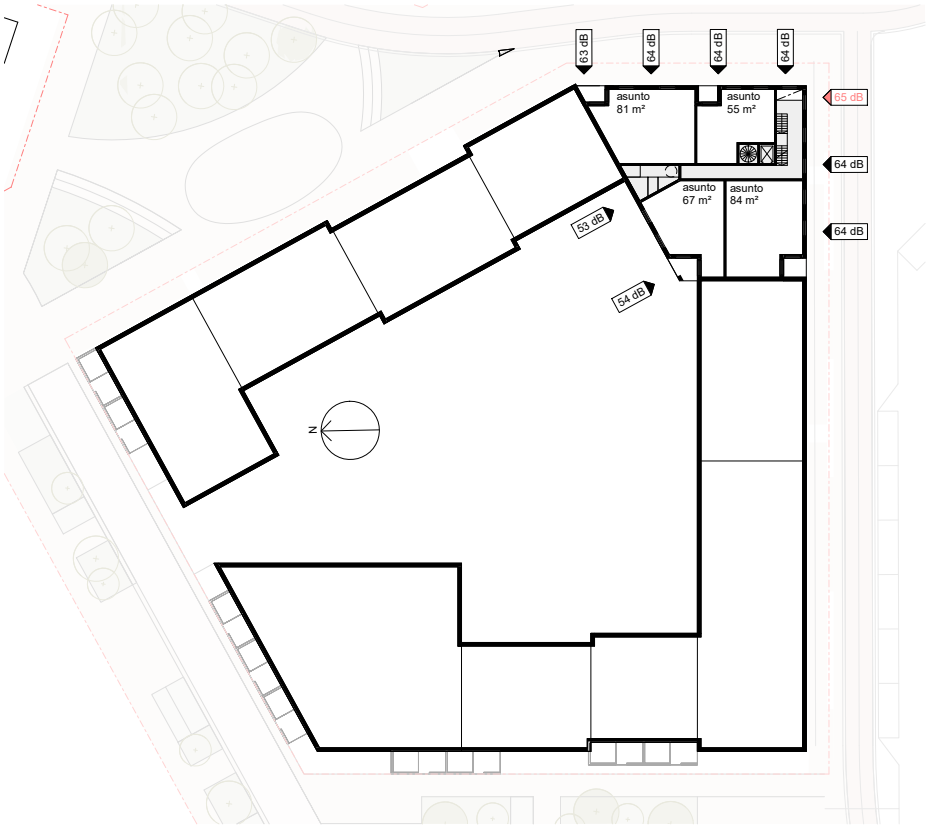

Kortteli 5
1540 k-m2 / asuminen
7860 k-m2 / hotelli

Kortteli 6
9320 k-m2 / asuminen
4660 k-m2 / toimitilat

Kortteli 8
5380 k-m2 / asuminen

2.15 Hotelli

Korttelista 5 varataan osuus hotelli- ja majoitustoiminnalle. Hotelli sijaitsee Hatanpään valtatien varrella hyvien liikenneyhteyksien päässä Tampereen kaupungin matkailutoimintaan ja tapahtumiin tukeutuen. Arkkitehtuuriltaan hotelli käsitellään asuinkortteleista erottuen. Torniosan julkisivukäsittelyä jatketaan asuintorneista poiketen yhtenäisenä maahan asti. Eroa asuinrakennuksiin voidaan tavoitella myös hotellirakennuksien materiaalimaailmassa esimerkiksi metalli- ja lasiosien runsaammalla käytöllä sekä muiden kaupallisen arkkitehtuurin erityispiirteiden avulla.

Muissakin asemakaavan asuin- liike- ja toimistorakentamisen kortteleissa (kaavakartan AL-merkintä) on mahdollista tutkia majoitustilojen sijoittamista. Hotelli- tai majoitustoimintoja voidaan luontevasti sijoittaa esimerkiksi Keskusaukion tuntumaan kortteliin 6, Hatanpään valtatien puoleiselle osalle, erityisesti korttelin torniosiin. Kortteliin on merkitty liike- tai toimistotilan vähimmäismäärä on noin 6000 k-m2. Huoltoliikenteen mahdollisuus on alustavasti tutkittu kaikkiin AL-merkittyihin kortteleihin.

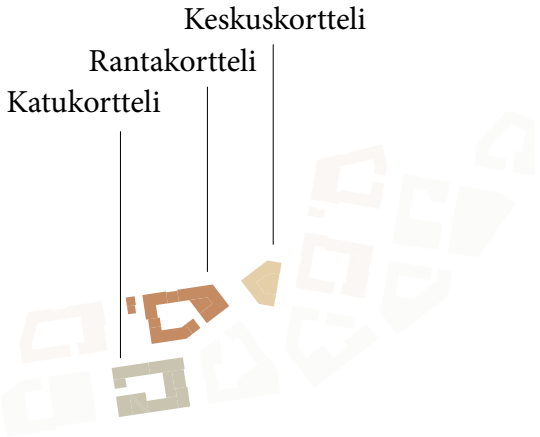
2. Korttelityypit

Korttelityyppitarkastelussa on tutkittu tarkemmin alueen eriluonteisia kortteleita ja tavoitteena oli tarkentaa suunnittelun tarkkuutta ja yksityiskohtaisuutta yleissuunnittelutasolta rakennussuunnitteluun. Tarkemmin tarkasteltaviksi kortteleiksi valikoitu kolme esimerkkikorttelia; yksi rantakortteli, yksi katukortteli ja alueen muusta rakentamisesta poikkea keskeinen keskuskortteli.

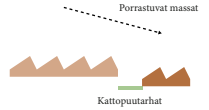
Esimerkkikorttelien tutkimisen tarkoituksena on ollut tarkentaa kolmen eri korttelityypin kaupunkikuvallisia ratkaisuja, arkkitehtuuria, liittymistä julkisiin alueisiin, toiminnallisuutta, pihasuunnittelua, mitoitusta, laajuutta sekä varmistaa kortteleiden toteutettavuuteen liittyviä yksityiskohtia. Myös yhteensovittaminen yleissuunnittelun ratkaisujen sekä monialaisen suunnitteluryhmän eri suunnittelualojen välillä on ollut osa korttelitarkastelun tehtäviä.

Valikoidut esimerkkikorttelit ovat kooltaan alueen pienimpiä. Tutkittujen korttelien kautta voidaan todeta, että suuremmat korttelit tulevat myös toimimaan vastaavilla ratkaisuilla. Tutkittuja ratkaisuja on päivitetty korttelityyppitarkastelun kautta koko yleissuunnitelman kortteliratkaisuihin. Myös tarkastelusta saatuja tarkkoja mitoitus- ja laajuustietoja on yhdenmukaistettu yleissuunnittelussa käytettäviin laajuuslaskelmiin.

Esimerkkikorttelien kautta on tutkittu mm. pohjapiirustuksia, tilallista jäsentelyä, viherkertoimien toimivuutta ja tavoitetasoa sekä energiaratkaisuja ja niiden mahdollisia eri vaihtoehtoja alueella.

Lähempään tarkasteluun valitut esimerkkikorttelit

Vaihtelevat ja tunnistettavat kattomuodot

Porttimaiset avaukset rantaa kohden

Maanläheiset ja vaaleat sävyt julkisivumateriaaleissa

Rantakorttelit

Vaaleat, läpikuultavat ja heijastavat materiaalit

Melueste

Maanläheiset ja tummat tiili- ja puumateriaalit

Katukorttelit

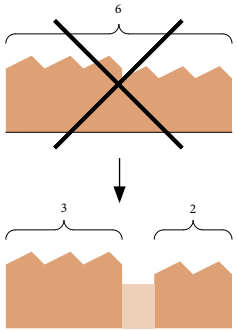

Rantakorttelit
Katukorttelit
Keskuskortteli
Rantakorttelit

Rannan harjakatot - päätyaiheiden kaupunkikuvallinen periaate

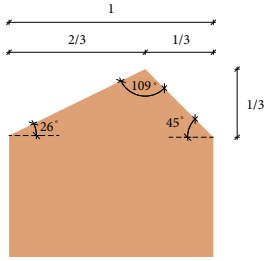

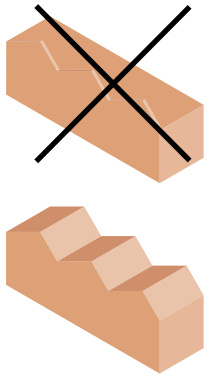
Porraskattojen sijoittuminen alueella. Rantakorttelien porraskatot ovat olennainen osa tulevan Viinikanlahden kaupunkikuvallista identiteettiä. Jokainen rantakorttelin järvelle päin suuntautuva julkisivu muodostuu porraskattojen päätyaiheista.

Rannan porraskatot toteutetaan todellisina vesikattoina. Kulissimainen julkisivurakenne ja tasakatto sen takana ei luo arvokasta ja kaupunkikuvallisesti kestävää kokonaisilmettä.

Muurimaisen ja yksitoikkoisen ilmeen välttämiseksi rantakorttelien porraskattojulkisivut rytmitetään pienempiin osiin. Julkisivut koostuvat korkeintaan viidestä vierekkäisestä päätyaiheesta. Pitkät julkisivut on jaettu tasakattoisen, matalemman rakennusmassan avulla kahden tai kolmen päätyaiheen klustereihin.

Porraskattojen mittasuhteet noudattavat kaavion mukaista periaatetta. Olennaista on päätyaiheen epäsymmetrisyys, joka viittaa teolliseen arkkitehtuuriin ja Tampereen historiaan. Rannan porraskatoilla on sama jyrkkyyskulma ja niiden harja sijoittuu epäsymmetrisesti päätyaiheen keskilinjaan nähden (1/2 ja 2/3 -periaate).

Materiaalit ja väritys

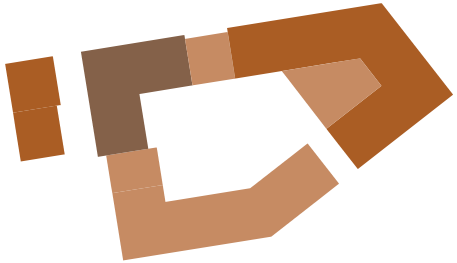

Rannan puoleisten kortteleiden väri- ja materiaalimaailmaa hallitsevat tiilen sekä puun käyttö julkisivuissa.

Katukortteleissa julkisivujen värimaailma saa olla rantaa vaaleampi ja vaihtelevampi, esimerkiksi ruskean ja vaalean sävyiset tiilet ja puujulkisivut.

Tornit erottuvat jalustoista vaaleina metallikarmien rytmittäminä lasipintoina.

Rantakorttelit ja keskuskortteli

Katukorttelit

Tornit

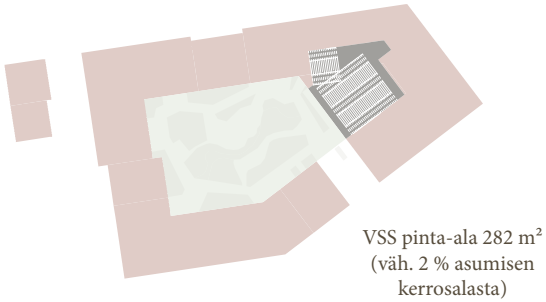
Lamellit

2.1 Rantakortteli

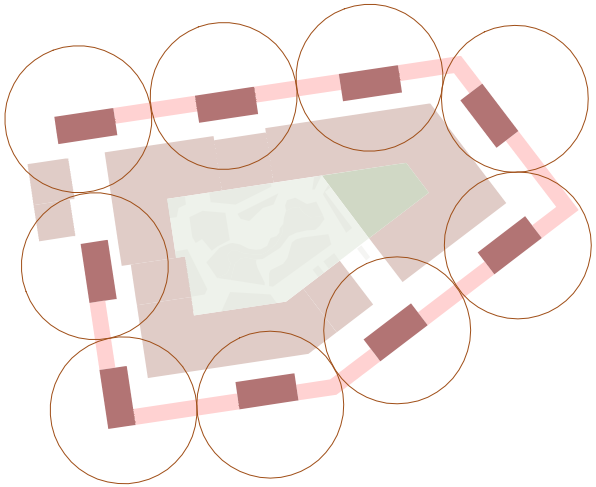
Pihan toiminnot

Väestönsuojan mitoitus

Pyöräpysäköinti

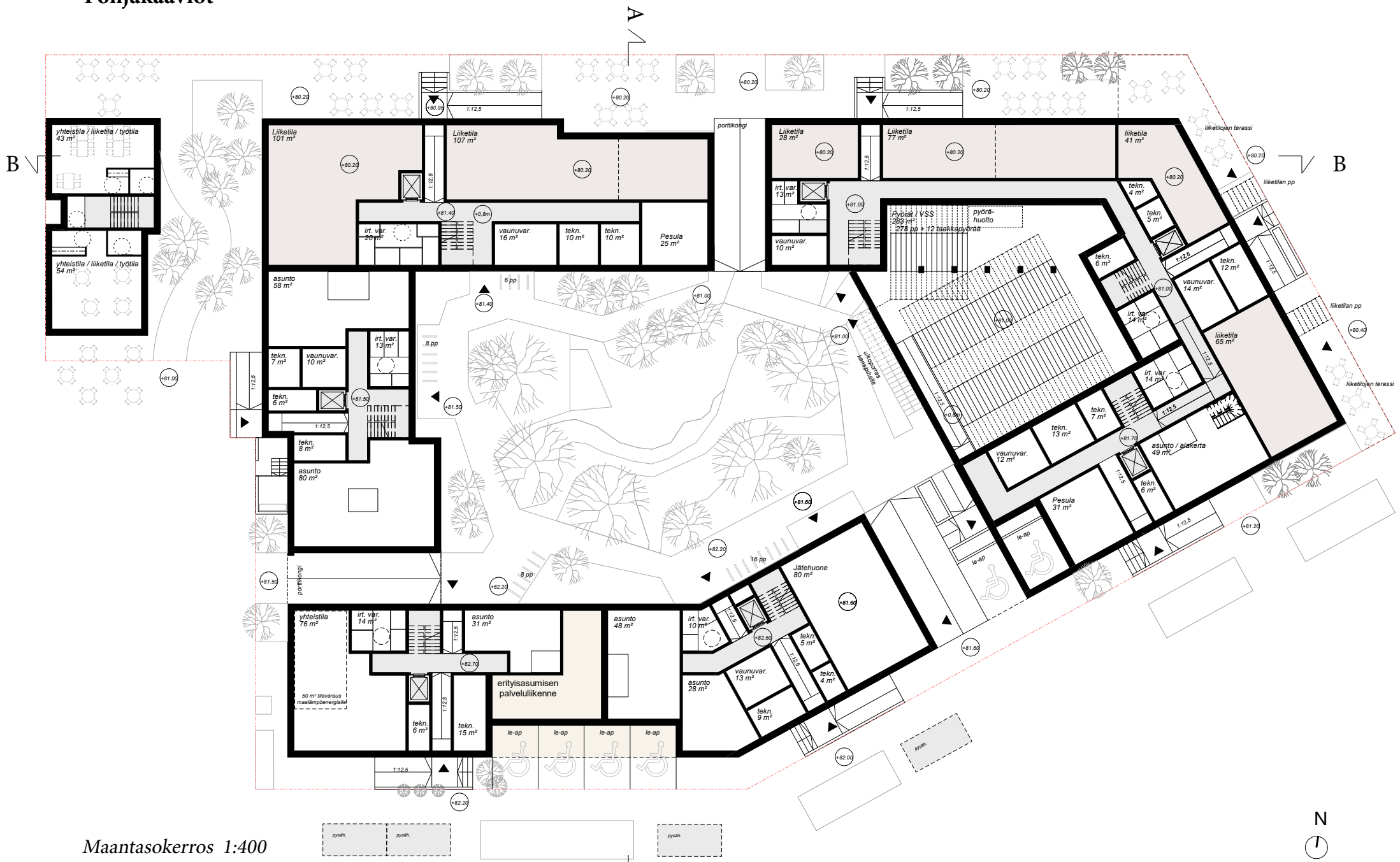
Pelastusajo

Huoltoajo, jätehuolto ja pysäköinti

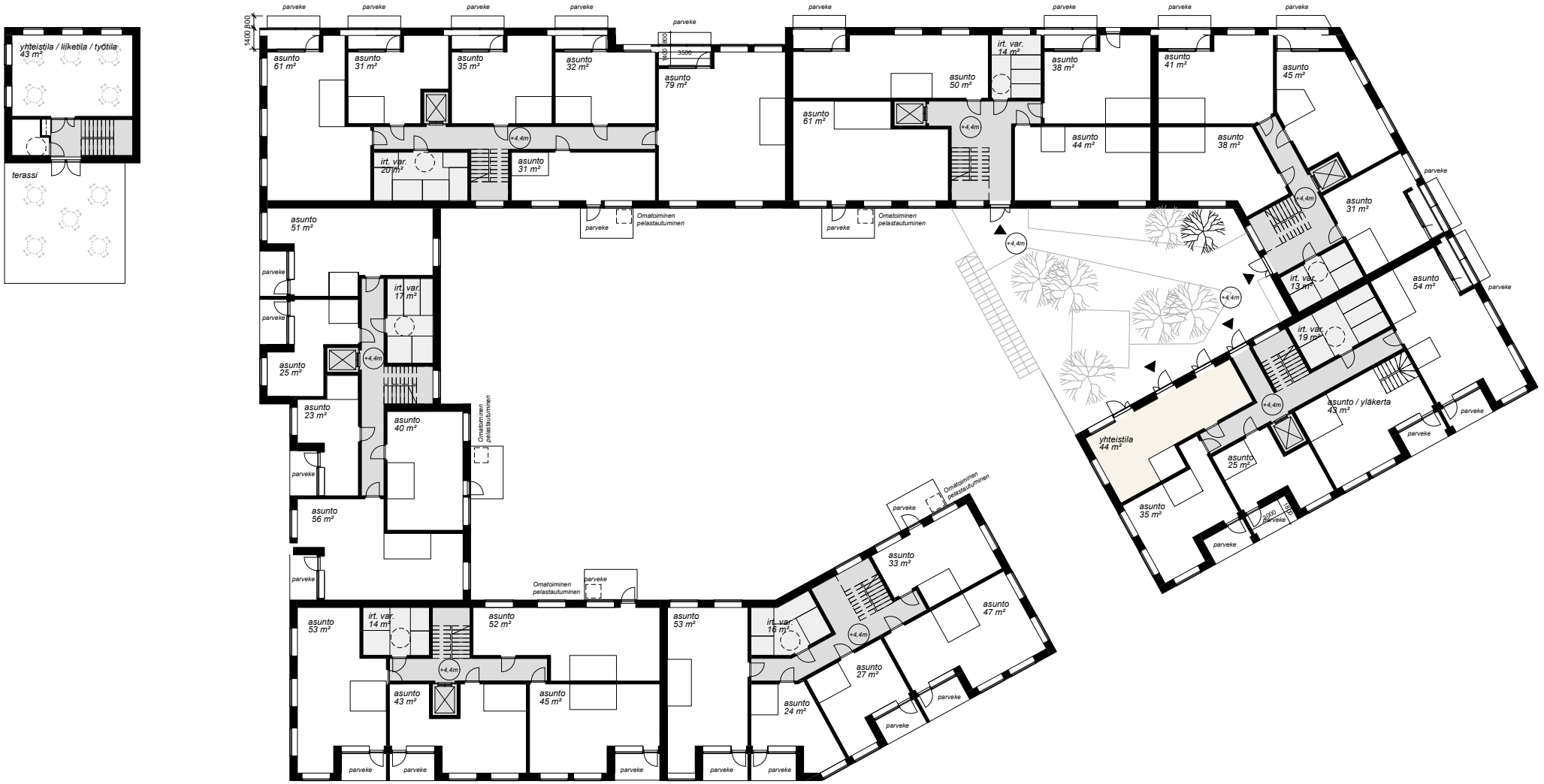

Pysähdyspaikkoja kadulla
Pelastus- ja huoltoajo & LE-paikat
Korttelikohtainen kierrätyspiste
Puustoinen sisäpiha
Pihakansi, VSS ja pyörävarasto
Kattopihat
Ullakkoasuntoja
Porttikongi
Asumisen maantasoterassit
Liiketilojen terassit

Pohjakaaviot

Maantasokerros 1:400

Pohjakaaviot

2.- 4. kerrokset 1:400

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

5. kerros 1:400

Pohjakaaviot

6. kerros 1:400

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

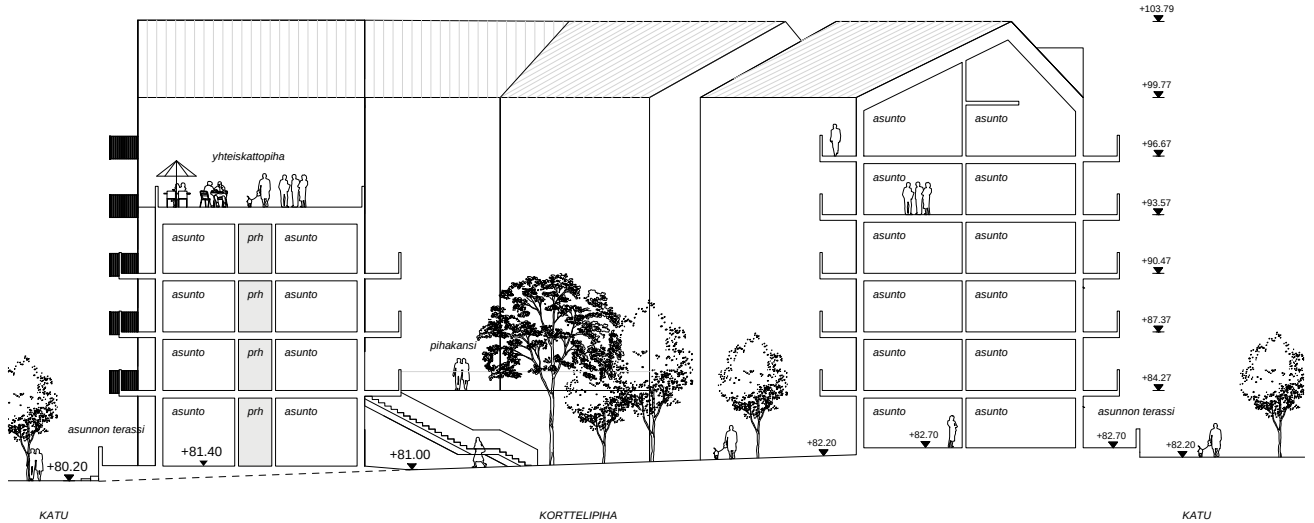

Ullakkokerros 1:400

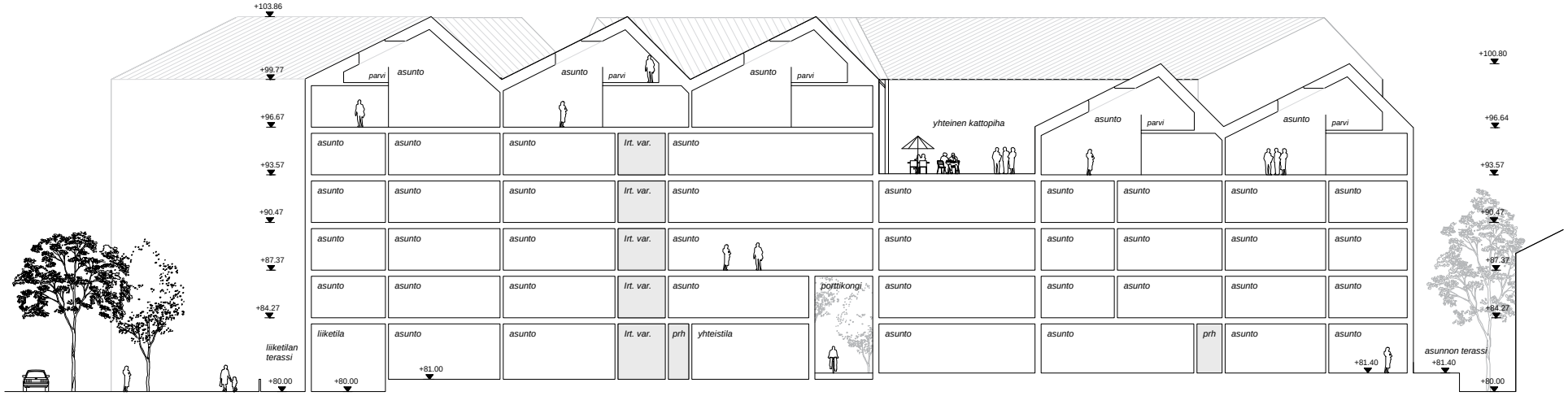
N

0 5 10 20

Leikkaukset

Leikkaus A-A

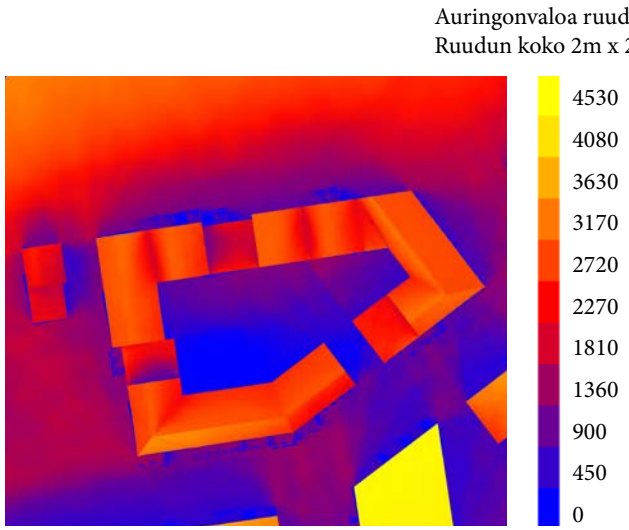
Leikkaus B-B

Pinta-alalaskelmat

Bruttoala	13 880 brm2	
Kerrosala	12 247 k-m2	(88 % bruttoalasta)
josta asumista	11 520 k-m2	
liiketilaa	450 k-m2	
VSS-tiloja	277 k-m2	
Huoneistoala	8 180 hum2	(60 % bruttoalasta)
Korttelitehokkuus e(k)	2,66	
Pyöräpaikat*	316 pp	(vaade 266 pp)
Taakkapyörät	11 pp	
Autopaikat**	60 / 68 ap*	
VSS	276 m²	(vaade 208 m² / 2% kerrosalasta)
Yhteistilat	309 m²	(vaade 208 m² / 2% kerrosalasta)
Jätehuone / tekniikkakeskus	80 m²	
Polkupyörävaraston tilantarve	n. 270 m²	
Häkkivaraston tilantarve***	n. 359 m²	
Piha-alueen koko	2430 m²	(vaade 1220 m²/10% kerrosalasta)
josta sisäpihaa	1105 m²	
kattopihat	246 m²	
etuterassit/vihervyöhyke	1079 m²	
Tontin koko	4586 m²	
Asukasmäärä****	237 as	

** 1 pp/40 k-m2*
*** 1 ap/150 k-m2 / 1 ap/170 k-m2*
**** häkkivaraston tilantarve*
pienet asunnot 2 m²/ suuret asunnot 3 m²
***** 1 as/45 k-m2*

Valoisuustarkastelu

Valoisuustarkastelu

Rantakorttelin julkisivujen yleisilmettä hallitsee tiilen värimaailma sekä puun käyttö julkisivuissa. Rannan harjakattoiset rakennukset muodostavat järvelle päin ehyen kokonaisuuden. Parvekkeet toteutetaan pääsääntöisesti ulokeparvekkeina. Vältetään lasitettujen parveketornien muusta julkisivukäsittelystä erillistä arkkitehtuuria.

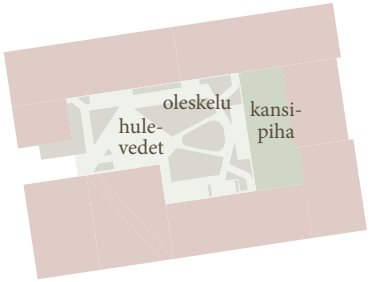

Julkisivuote

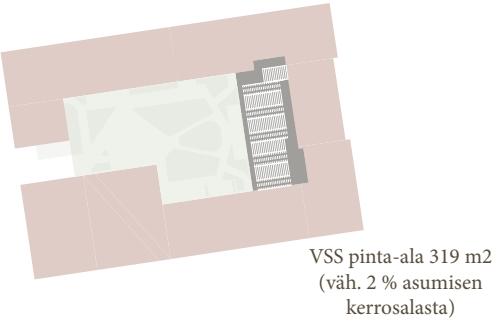

Rantakorttelien liiketilojen terassit aukeavat rantapuiston suuntaan.

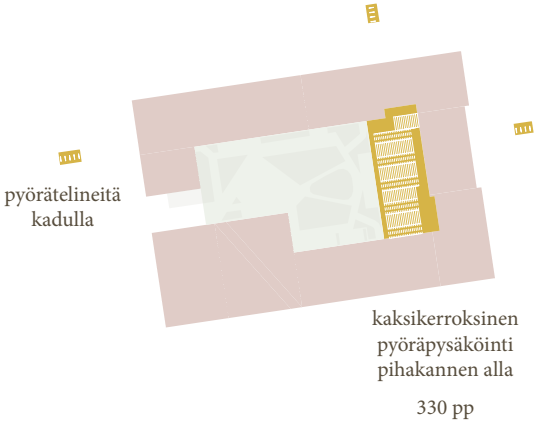
2.2 Katukortteli

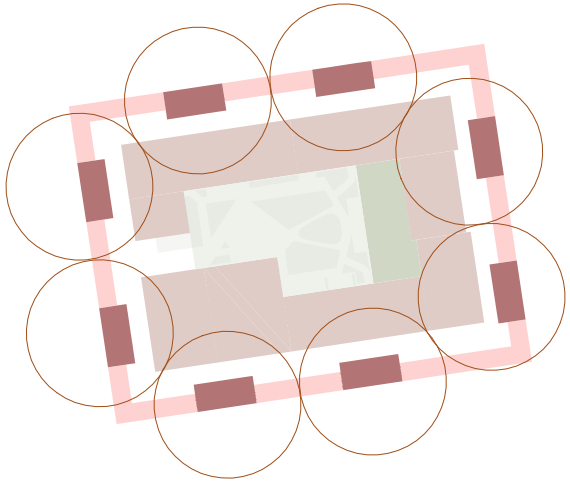
Pihan toiminnot

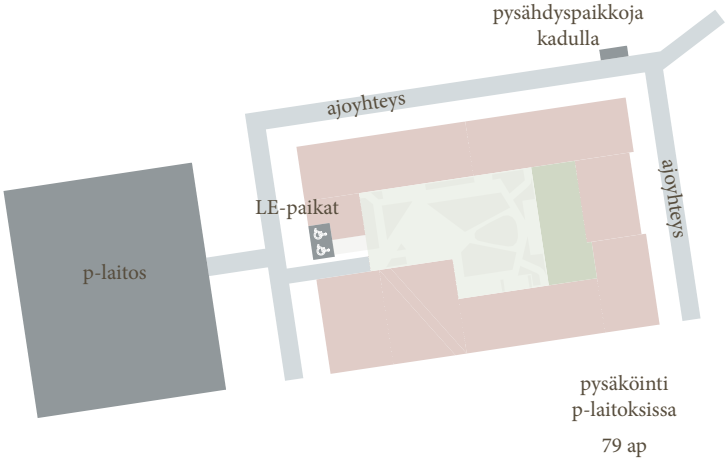
Väestönsuojan mitoitus

Pyöräpysäköinti

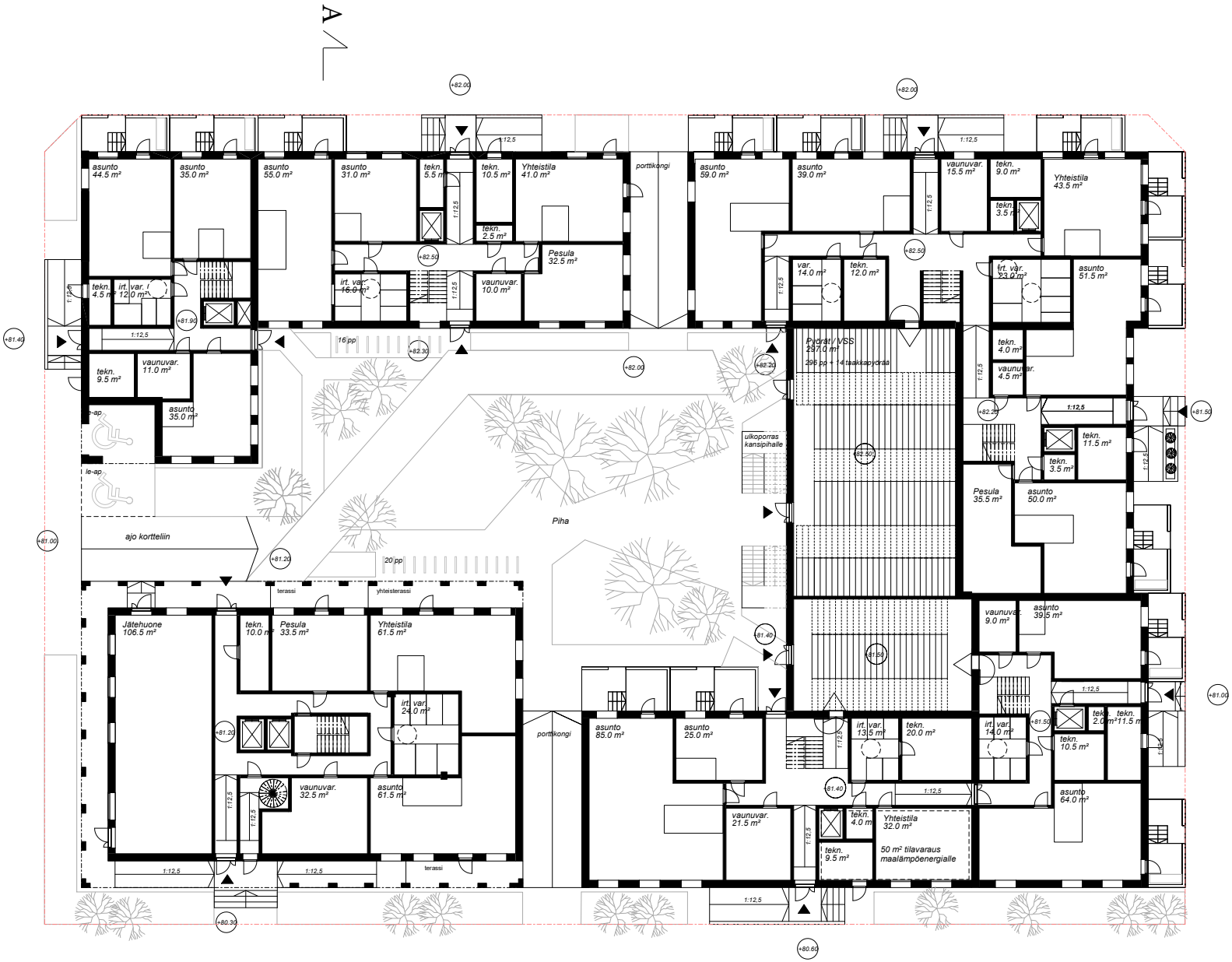
Pelastusajo

Huoltoajo, jätehuolto ja pysäköinti

Asuintorni
Kattopihat
Pihakansi, VSS ja pyörävarasto
Puustoinen sisäpiha
Kasvikatto
Korttelikohtainen kierrätyspiste
Pelastus- ja huoltoajo & LE-paikat
Porttikongi
Pysähdyspaikkoja kadulla
Asumisen maantasoterassit

Pohjakaaviot

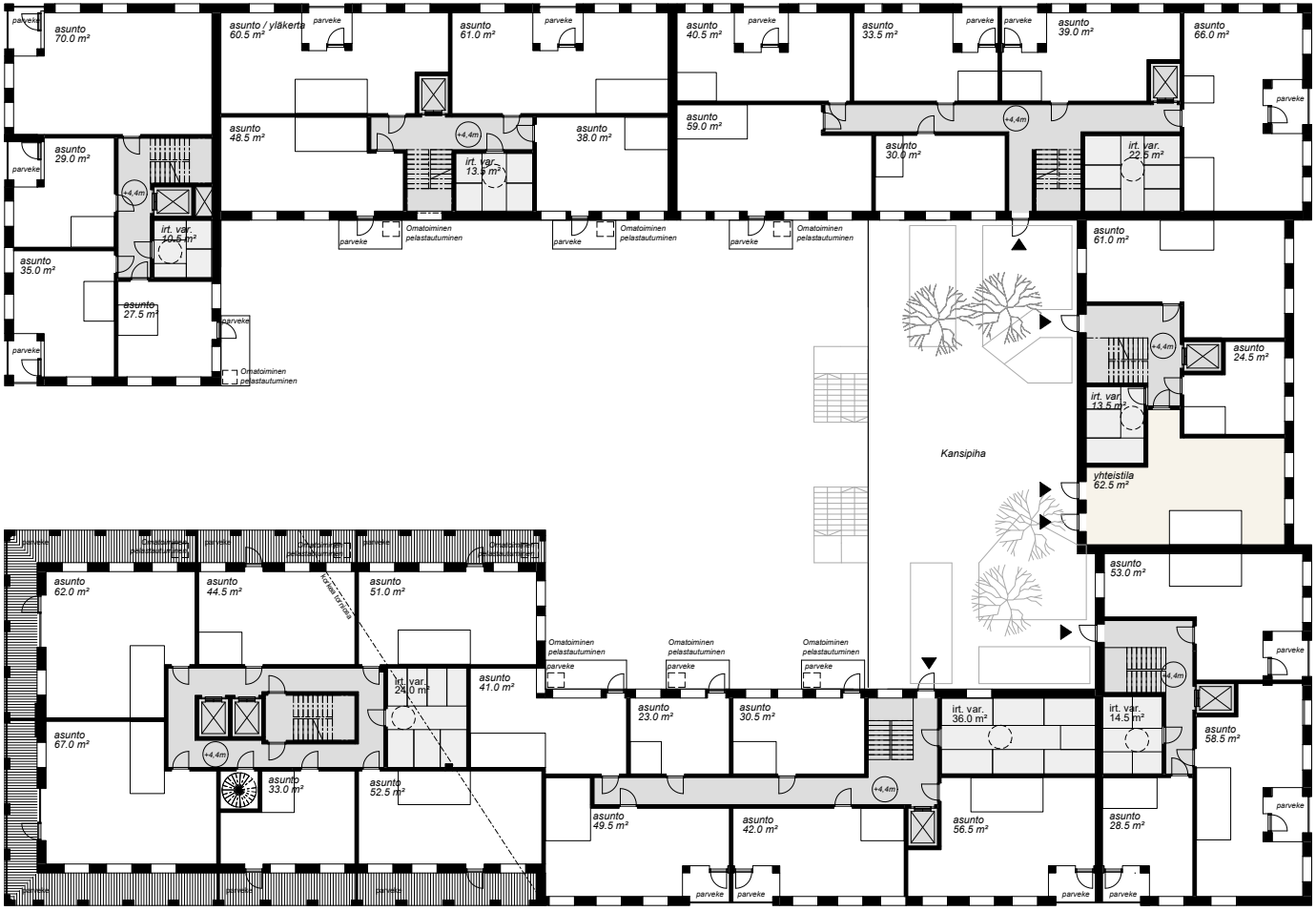

Maantasokerros 1:400

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

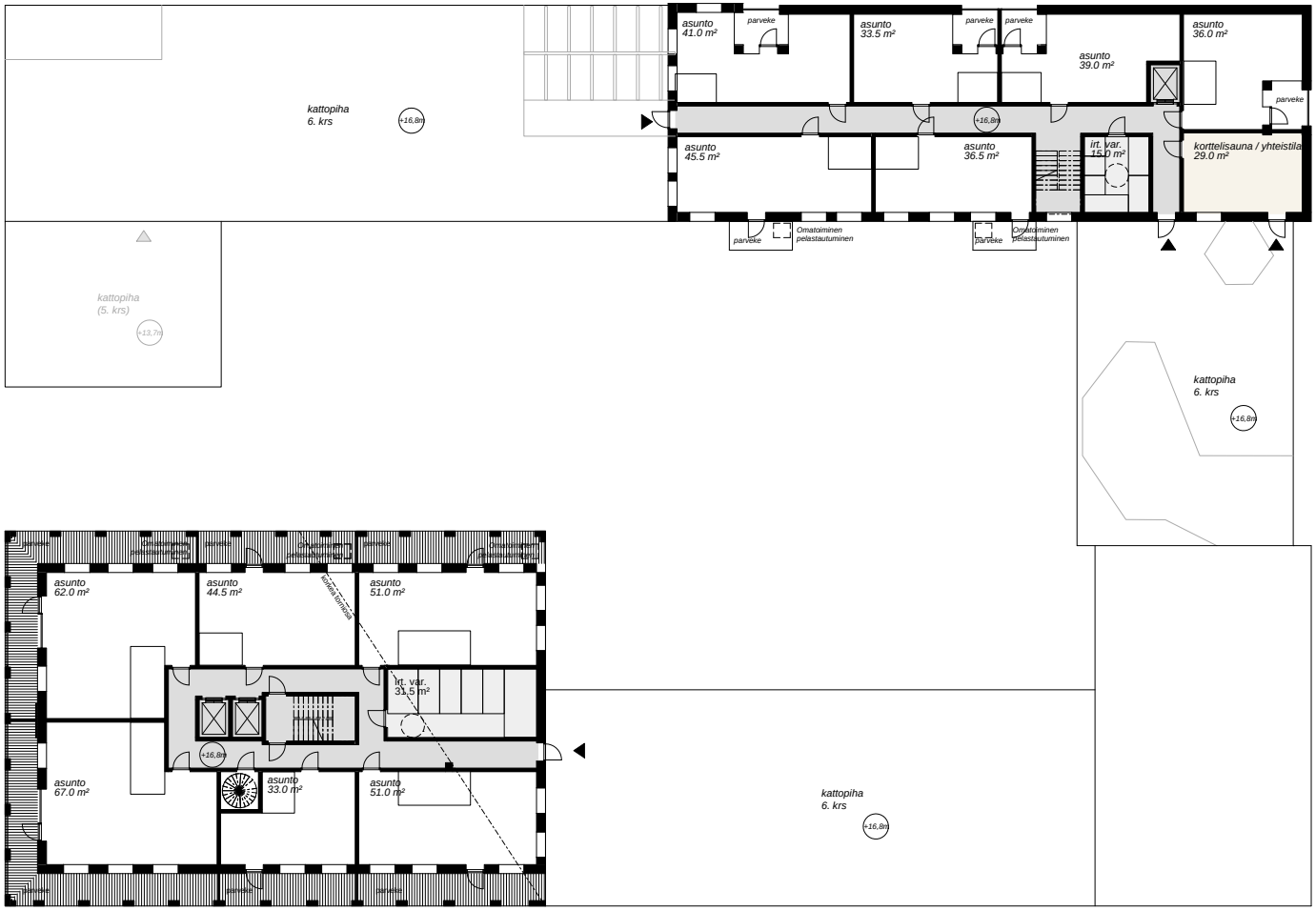

2.- 4. kerrokset 1:400

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

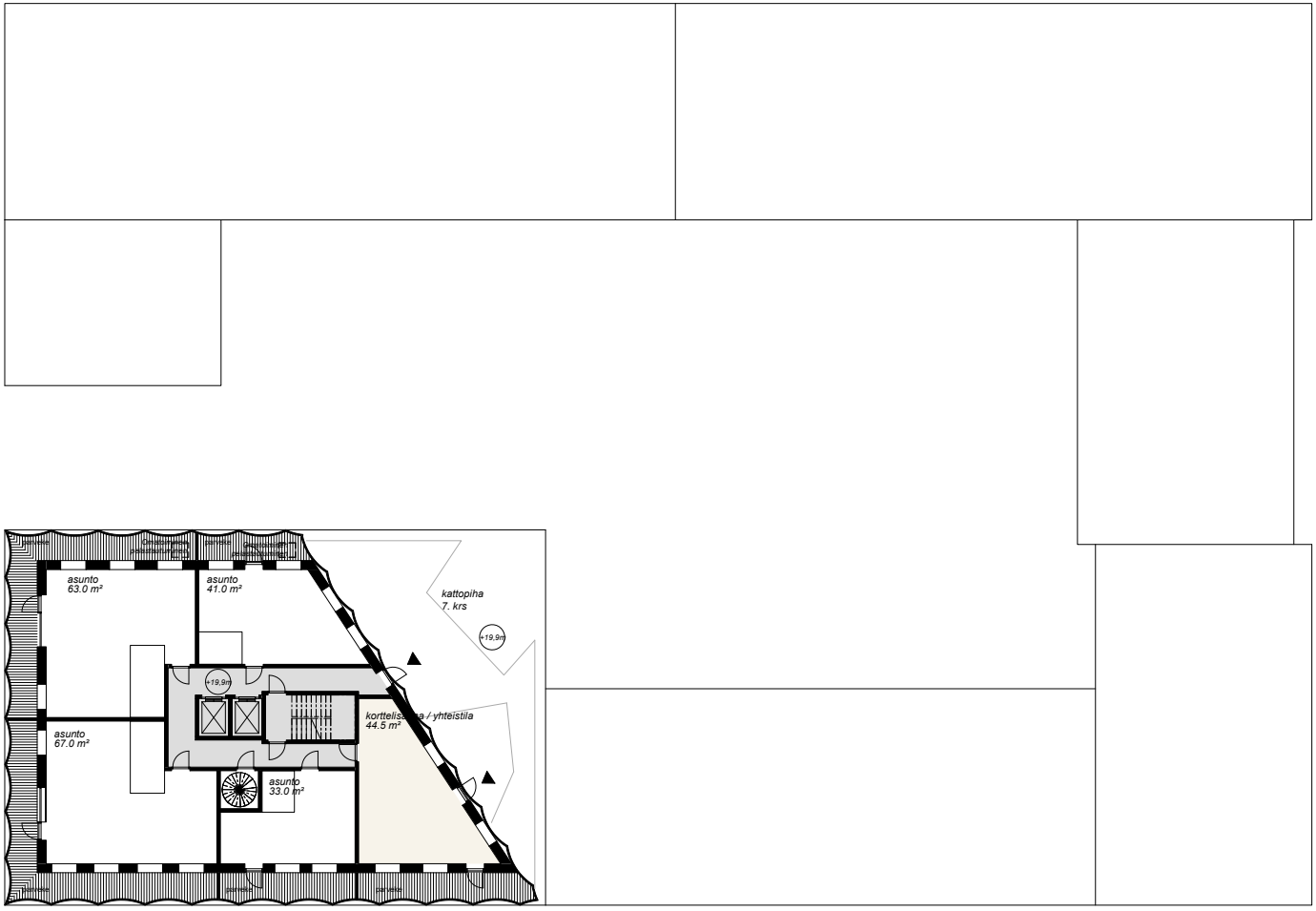

6. kerros 1:400

N

0 5 10 20

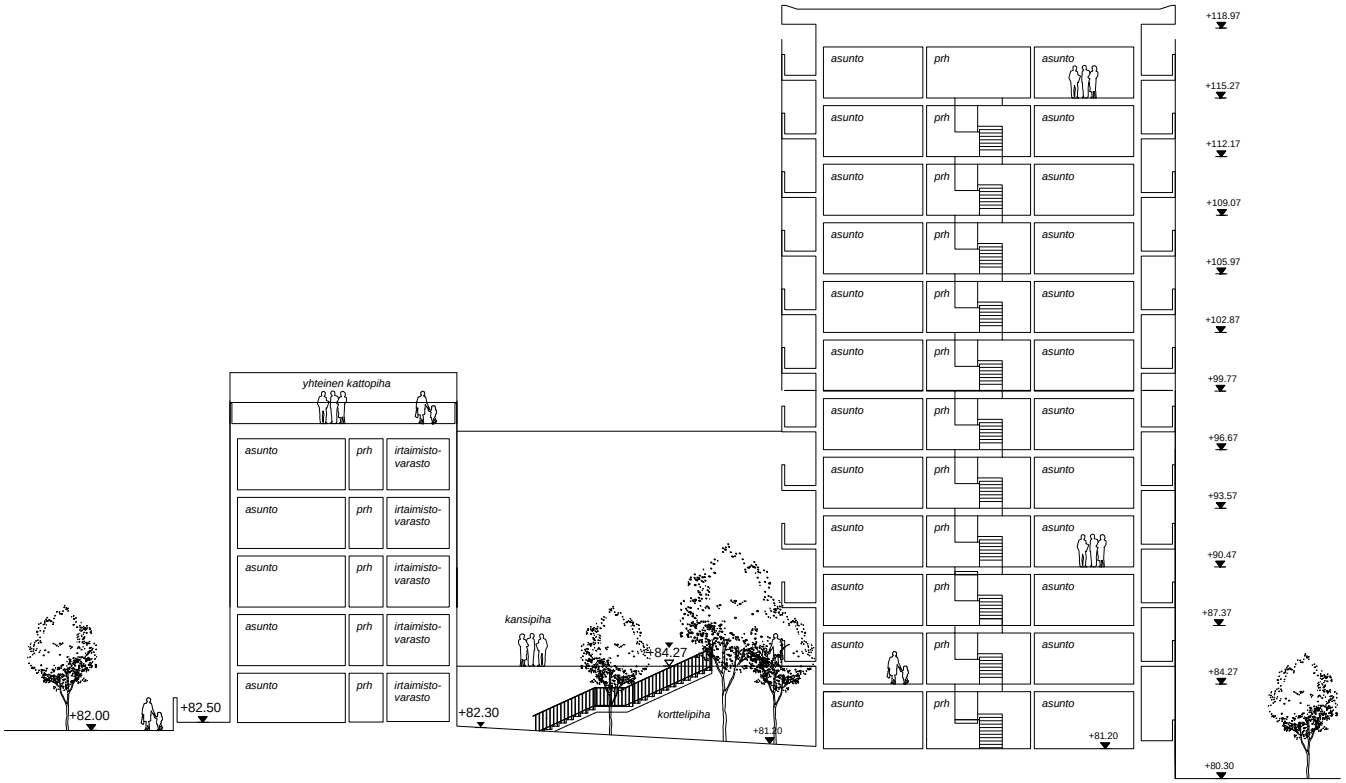
Pohjakaaviot

7. kerros 1:400

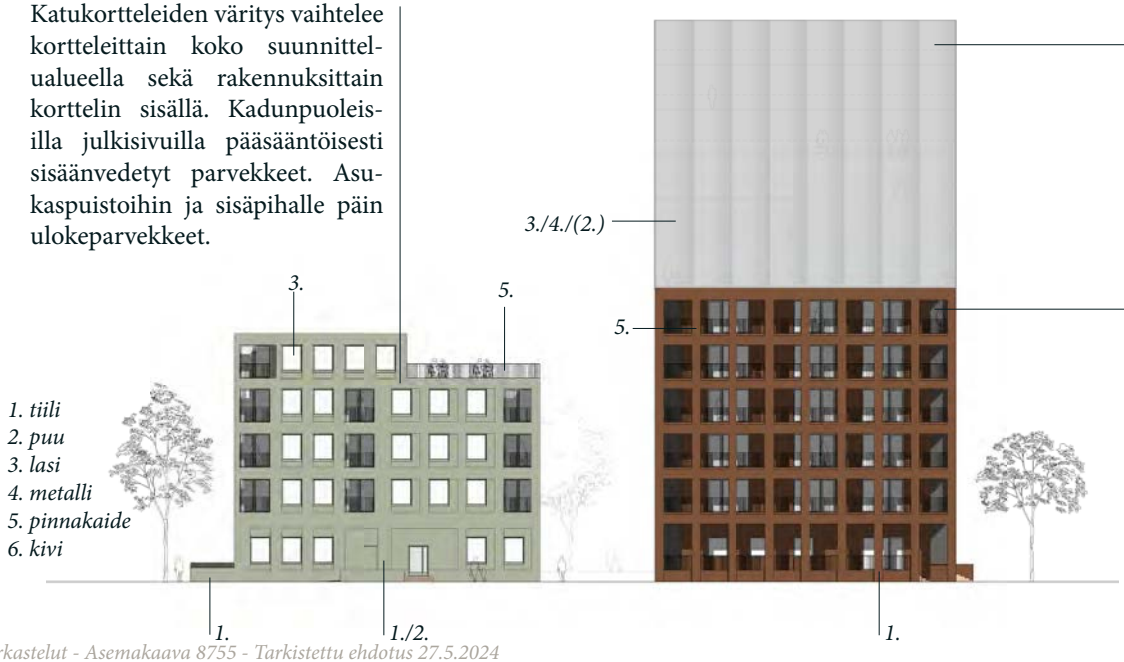
Leikkaus ja julkisivuote

Leikkaus A-A

Julkisivuote

Katukortteleiden väritys vaihtelee kortteleittain koko suunnittelualueella sekä rakennuksittain korttelin sisällä. Kadunpuoleisilla julkisivuilla pääsääntöisesti sisäänvedetyt parvekkeet. Asukaspuistoihin ja sisäpihalle päin ulokeparvekkeet.

1. tiili
2. puu
3. lasi
4. metalli
5. pinnakaide
6. kivi

Tornin yläosan yleisilme vaalea; julkisivumateriaalina lasi, metalli ja puu. Julkisivupinnan takana sisäänvedetyt parvekkeet. Parvekkeiden kaiteet, lasitukset, ikkunat ja julkisivumateriaalit muodostavat ehyen ja harmonisen kokonaisuuden.

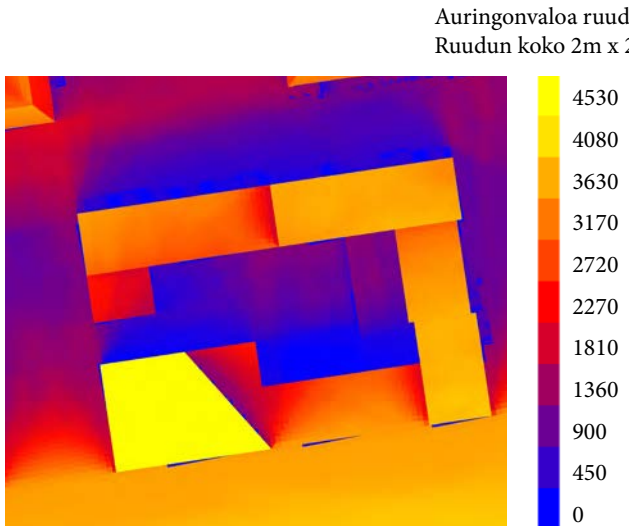
Tornin alaosan yleisilme tummempi kuin yläosa; julkisivumateriaalina tiili ja puu. Tornin jalustan kadun puoleisilla julkisivuilla parvekkeet sisäänvedettynä. Mahdollinen parvekkeiden lasitus hieman sisennettynä kaiteen takana lasisen yleisilmeen välttämiseksi.

Pinta-alalaskelmat

Bruttoala	14 675 brm2	
Kerrosala	13 435 kem2	(92 % bruttoalasta)
Huoneistoala	8 990 hum2	(61 % bruttoalasta)
Korttelitehokkuus e(k)	3,16	
Pyöräpaikat*	332 pp	(vaade 335 pp)
Taakkapyörät	14 pp	
Autopaikat**	79 / 89 ap	
VSS	297 m²	(vaade 269 m²/2% kerrosalasta)
Yhteistilat	270 m²	(vaade 269 m²/2% kerrosalasta)
Jätehuone / tekniikkakeskus	107 m²	
Polkupyörävaraston tilantarve	n. 300 m²	
Häkkivaraston tilantarve***	394 m²	
Piha-alueen koko	2818 m²	(vaade 1344 m²/10% kerrosalasta)
josta sisäpihaa	1084 m²	
kattopihat	1134 m²	
etuterassit/vihervyöhyke	600 m²	
Tontin koko	4256 m²	
Asukasmäärä****	336 / 299 as	

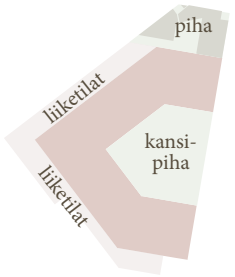
** 1 pp/40 k-m2*
*** 1 ap/150 k-m2 / 1 ap/170 k-m2*
**** häkkivaraston tilantarve pienet asunnot 2 m²/ suuret asunnot 3 m²*
***** 1 as/40 k-m2 / 1 as/45 k-m2*

Valoisuustarkastelu

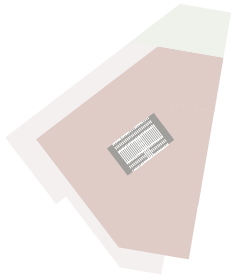

Valoisuustarkastelu

2.3 Keskuskortteli

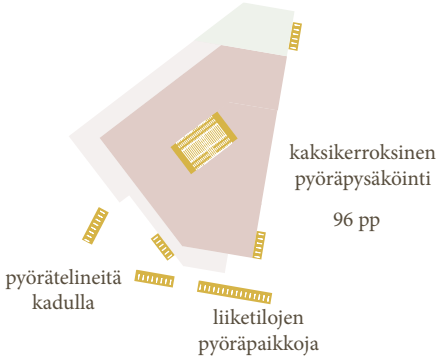

Pihan toiminnot

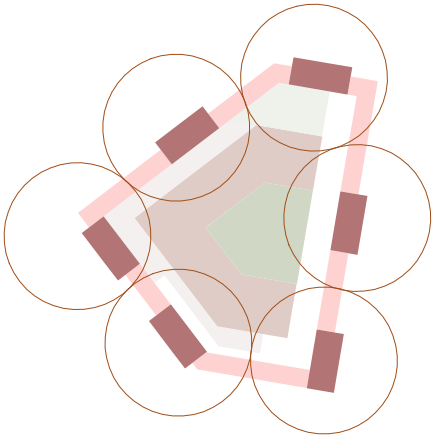

VSS pinta-ala 117 m²
(väh. 2 % asumisen
kerrosalasta)

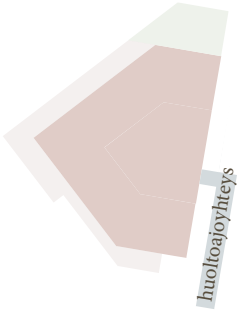
Väestönsuojan mitoitus

Pyöräpysäköinti

Pelastusajo

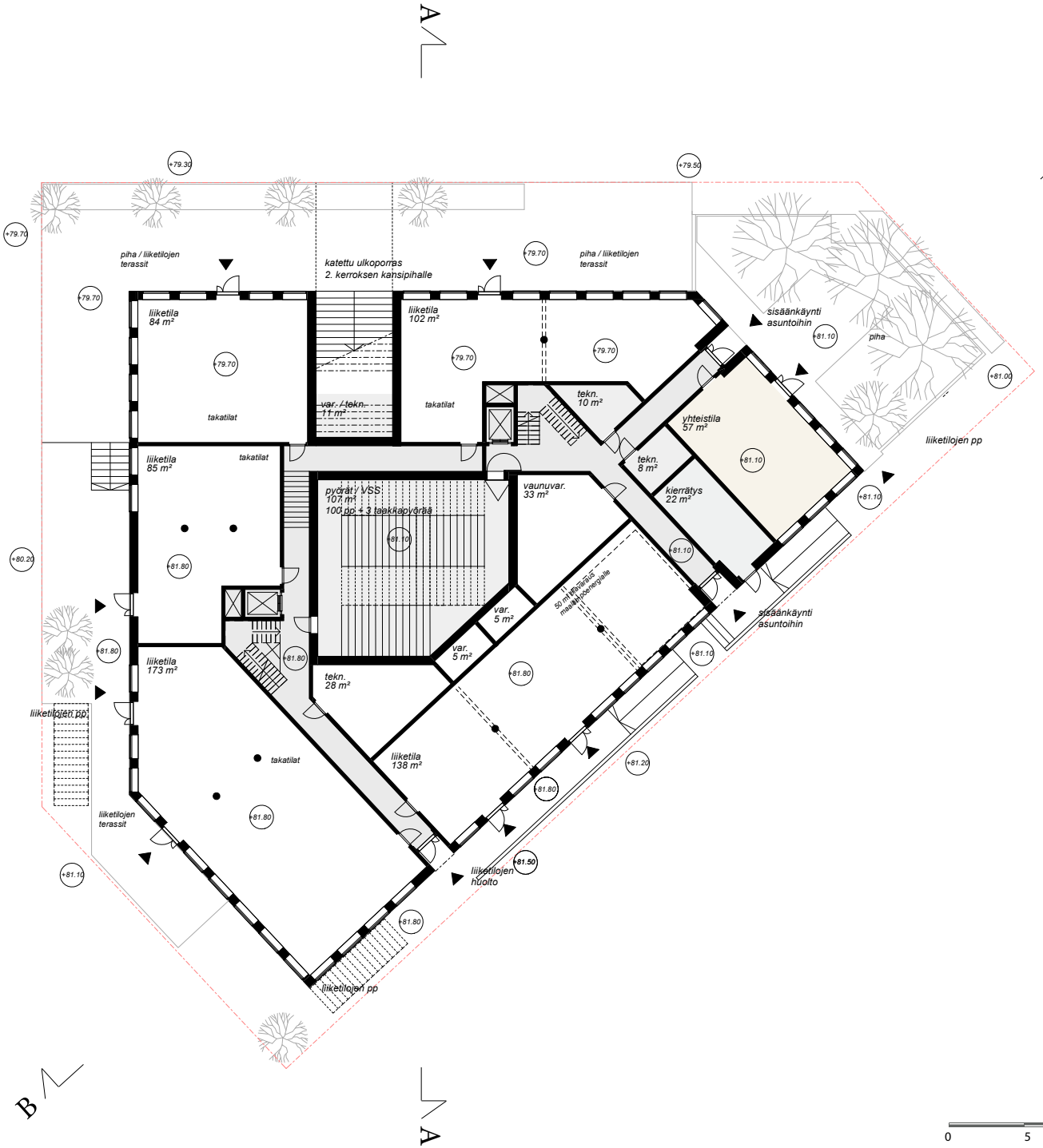

pysäköinti
p-laitoksissa
23 ap

Huoltoajo, jätehuolto ja pysäköinti

Ullakkoasunnot
Huolto ja sisäänkäynnit
Kansipiha
Porrasyhteys rantaan
Liiketilat ja terassit aukion suuntaan
Asukkaiden piha-alue
Rantareitti

Pohjakaaviot

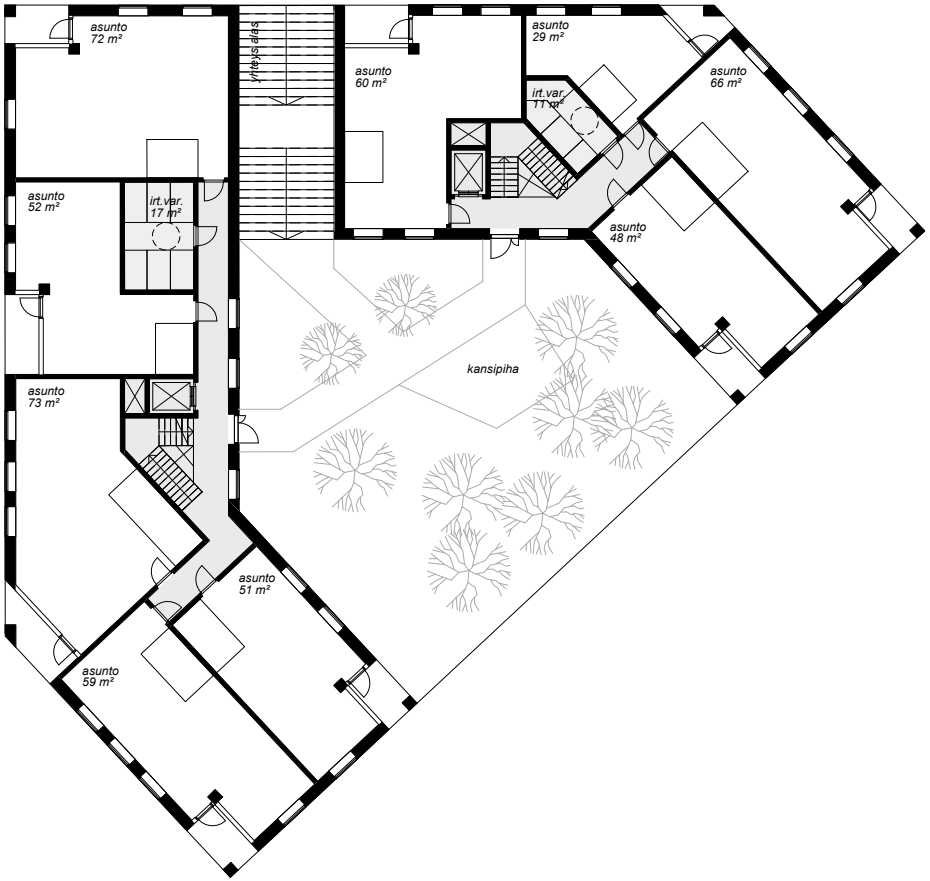

Maantasokerros 1:300

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

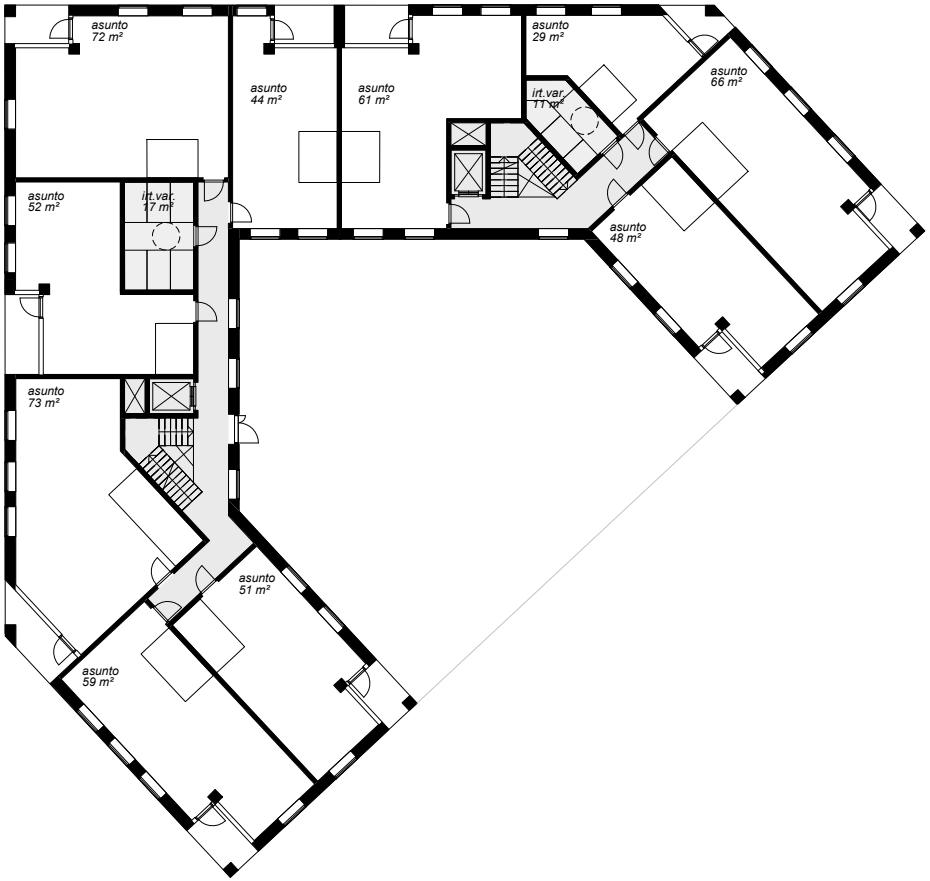

2. kerros 1:300

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

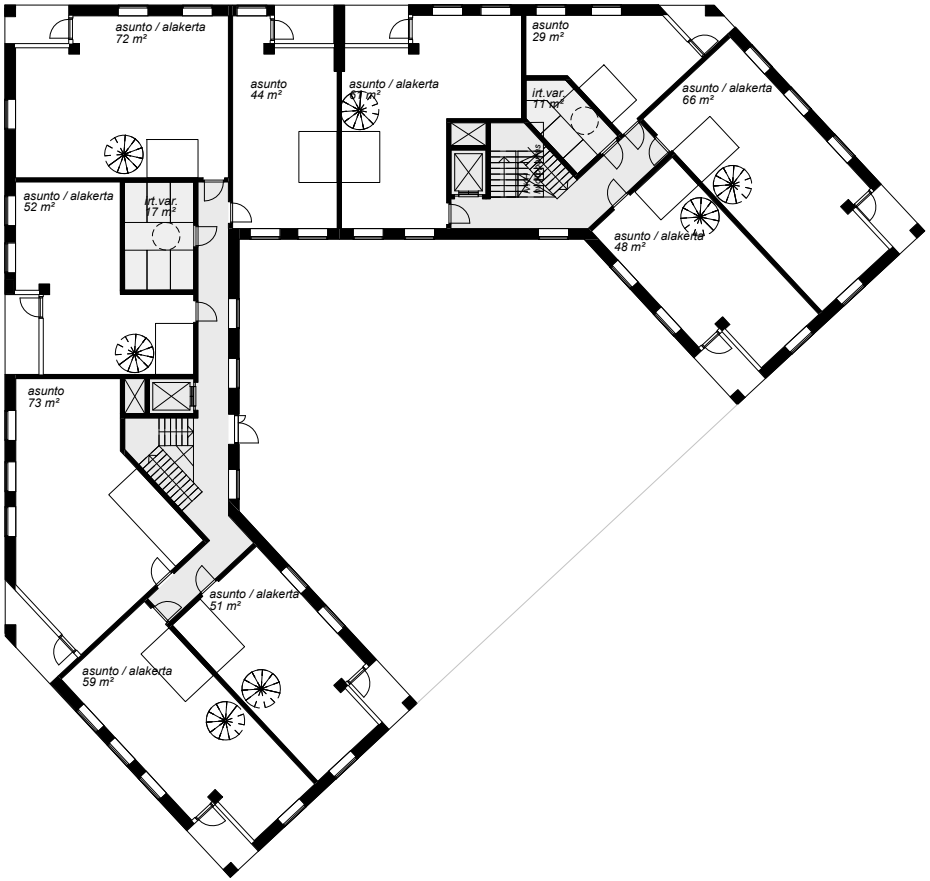

3. kerros 1:300

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

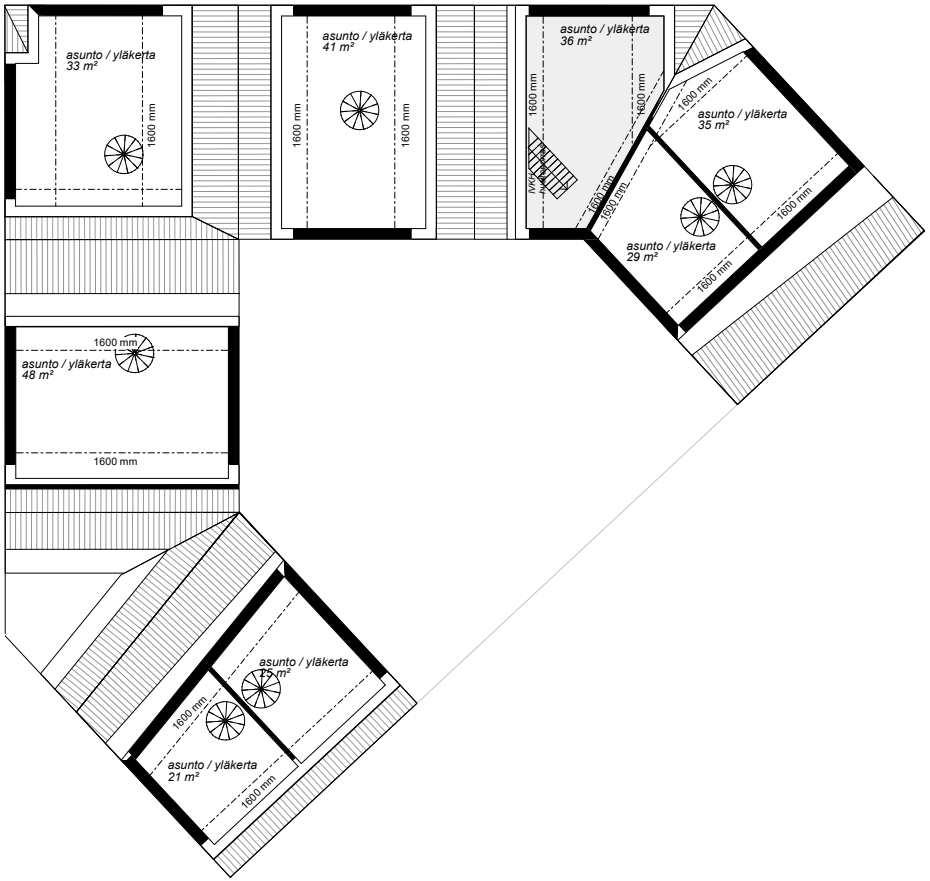

4. kerros 1:300

N

0 5 10 20

Pohjakaaviot

5. kerros 1:300

N

0 5 10 20

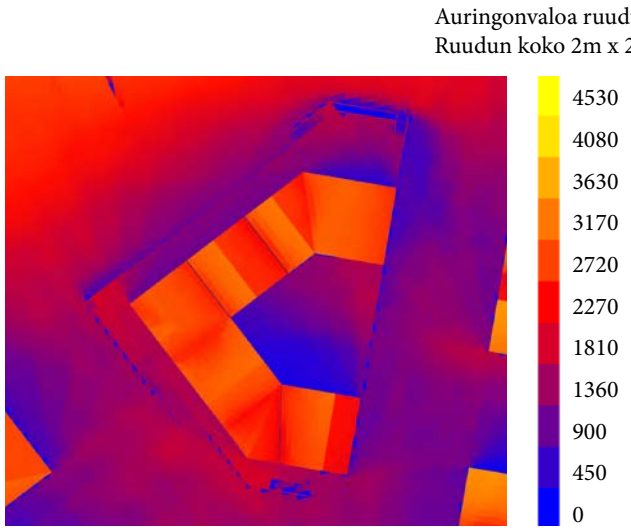
Pinta-alalaskelmat

Bruttoala	4 100 brm²	
Kerrosala	3 517 k-m²	(86 % bruttoalasta)
josta asumista	2 773 k-m²	
liiketilaa	401 k-m²	
VSS-tiloja	117 k-m²	
Huoneistoala	2 265 hum²	(64 % bruttoalasta)
Korttelitehokkuus e(k)	1,78	
Pyöräpaikat*	100 pp	(vaade 85 pp)
Taakkapyörät	3 pp	
Autopaikat**	16 / 18 ap	
VSS	110 m²	(vaade 65 m² / 2% kerrosalasta)
Yhteistilat	57 m²	(vaade 65 m² / 2% kerrosalasta)
Jätehuone / tekniikkakeskus	23 m²	
Polkupyörävaraston tilantarve	n. 100 m²	
Häkkivaraston tilantarve***	n. 64 m²	
Piha-alueen koko	495 m²	(vaade 277 m²/10% asumisen kerrosalasta)
josta maanvaraista pihaa	155 m²	
kansipihaa	341 m²	
Tontin koko	1981 m²	
Asukasmäärä****	74 as	

** 1 pp/40 k-m2*
*** 1 ap/150 k-m2 / 1 ap/170 k-m2*
**** häkkivaraston tilantarve pienet asunnot 2 m²/ suuret asunnot 3 m²*
***** 1 as/45 k-m2*

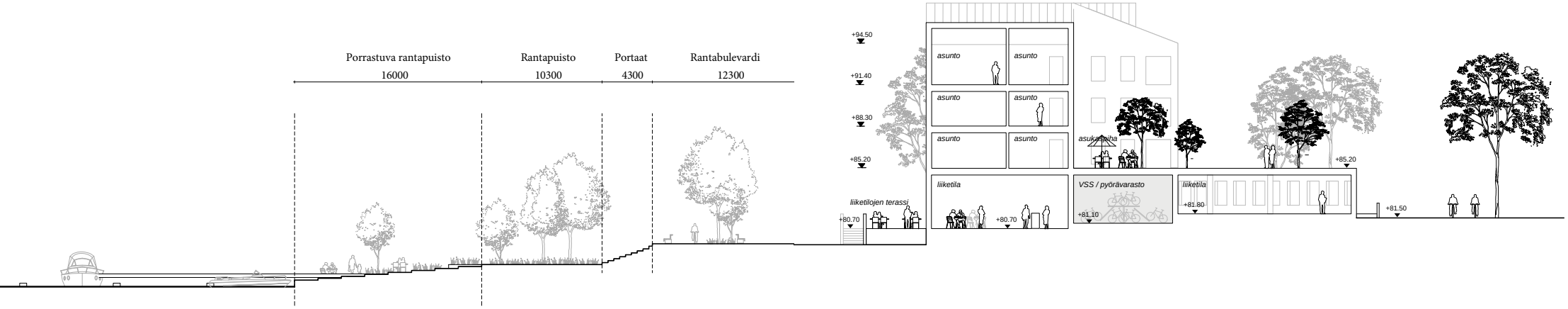
Toiminnot avautuvat kohti puistoa, aukiota ja satamaa.
Maantasokerrokseen sijoittuu puistoon, virkistykseen ja mahdollisesti satamaan liittyviä toimintoja.

Valoisuustarkastelu

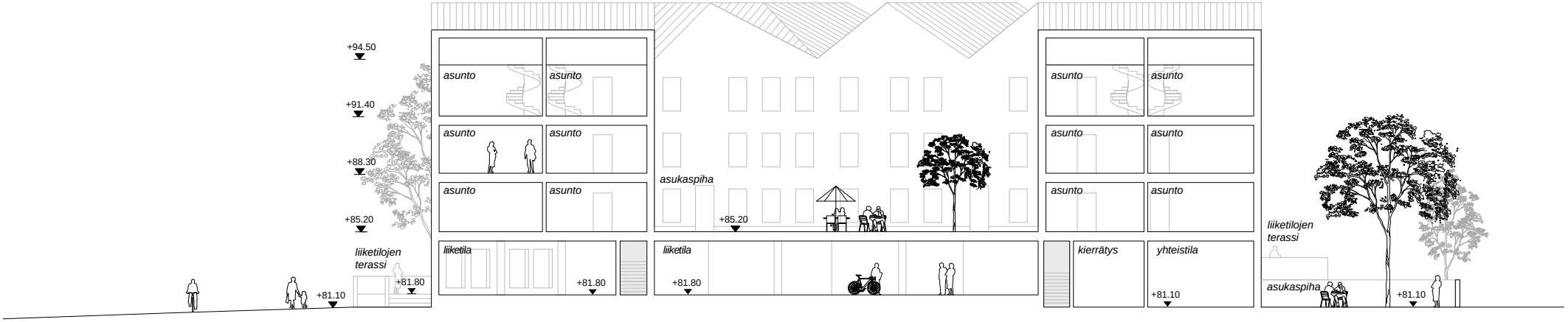

Valoisuustarkastelu

Leikkaukset

Leikkaus A-A

+94.50
+91.40
+88.30
+85.20
+81.10
+81.80
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asunto
asukaspiha
+85.20
liiketilojen
terassi
liiketila
liiketila
liiketila
+81.80
+81.80
+81.80
kierrätys
yhteistila
+81.10
liiketilojen
terassi
asukaspiha
+81.10

Leikkaus B-B

Keskuskorttelin maantasossa on liiketiloja, jotka avautuvat keskusaukion suuntaan.

3. Vaihtoehtoiset tarkastelut

Tähän osioon on koottu yleissuunnitteluprosessin aikaisia vaihtoehtotarkasteluita. Suunnittelmia on yleissuunnitelman ehdotusvaiheessa päivitetty suunnittelun reunaehtojen tarkentuessa suunnittelun aikaisen vaikutusten arvioinnin seurauksena sekä asemakaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana saatujen palautteiden perusteella. Vaihtoehtotarkastelut sijoittuvat ajallisesti kilpailuehdotuksen jatkokehittämisvaiheesta aina yleissuunnitelman ehdotusvaiheeseen jälkimmäiseen painottuen.

Asemakaavan ehdotusvaiheenkaan aikana päivitetyt suunnitelmat eivät ole lopullisia, vaan ne tulevat vielä tarkentumaan toteutusvaiheessa. Toteutusvaiheen rakennus- ja muuta suunnittelua ohjaavat asemakaava ja sen rakennustapaohjeet.

3.1 Korkea rakentaminen

Asemakaavaluonnosvaiheen suunnitelma, syksy 2022.

Korkean rakentaminen on sijoitettu Hatanpään valtatien varteen ja rakentamisen painopiste on kaupunkikuvallisista ja toiminnallisista syistä pääpysäkin ympäristössä. Suunnittelun aikana on tutkittu vaihtoehtoinen ratkaisu, jossa korkean rakentamisen painopiste on jaettu alueen kahdelle pysäkille.

Vaihtoehtoisessa versiossa molempien alueen raitiotiepysäkkien ympäristön korkeaa rakentamista on korostettu ja näin pysäkkien ympäristön kaupunkirakenteellista merkitystä on alleviivattu.

Tutkitun vaihtoehtotarkastelun eroavaisuudet:

- Pohjoisen raitiotiepysäkin ympäristön korkeaa rakentamista nostettu vastaamaan keskeisen raitiotiepysäkin korkean rakentamisen korkeuksia
- Korkeuksia nostettu kauttaaltaan pysäkin ympäristössä keskimäärin + 4. krs. Kerrosneliömetrien lisäys noin 9230 k-m^2.

Viinikanlahden korkea rakentaminen kytkeytyy yleiskaavoissa osoitettuun keskustan korkean rakentamisen vyöhykkeeseen.

Korkean rakentamisen keskittäminen pääraitiotiepysäkille Eteläpuistosta katsottuna.

VE2 Korkean rakentamisen keskittäminen molemmille raitiotiepysäkeille Eteläpuistosta katsottuna.

Korkean rakentamisen keskittäminen pääraitiotiepysäkille Pyhäjärveltä katsottuna.

VE2 Korkean rakentamisen keskittäminen molemmille raitiotiepysäkeille Pyhäjärveltä katsottuna.

3.2 Valvomorakennus

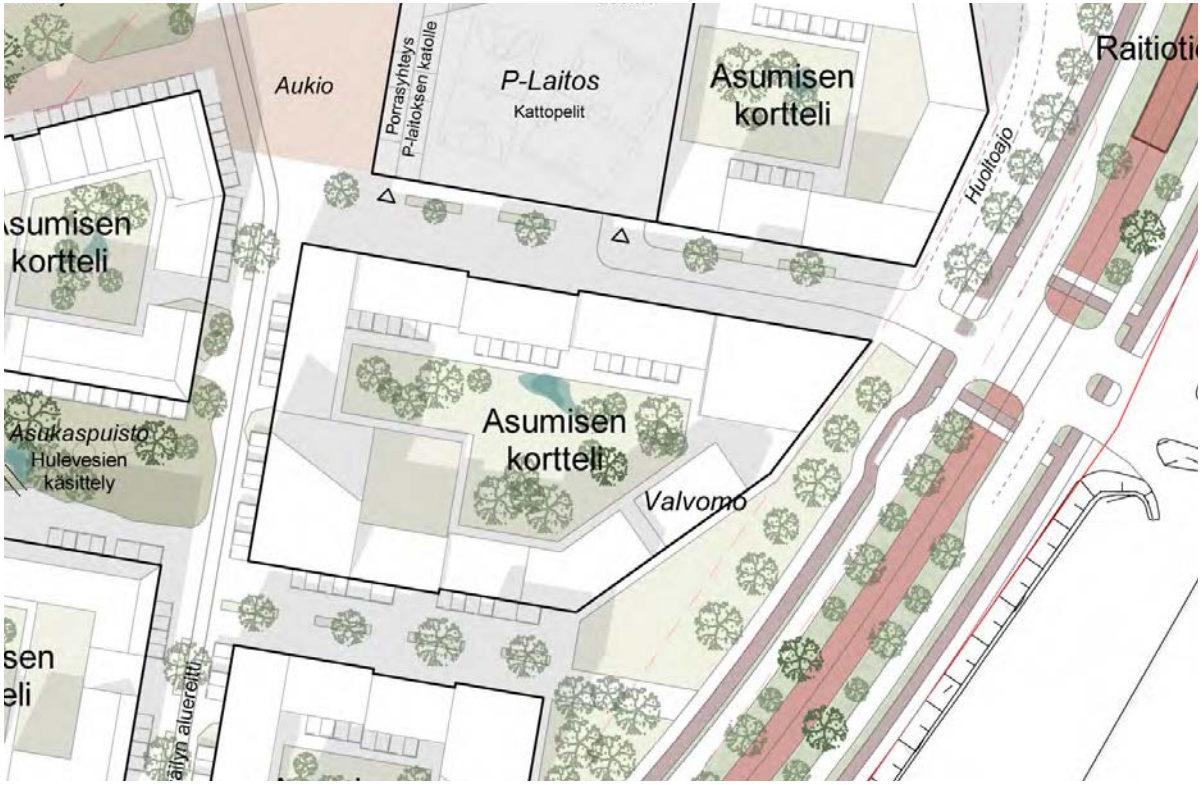
Jatkokehitysvaiheen suunnitelma, syksy 2021.

Kilpailun jälkeen 2020-2021 on tutkittu tilanne, jossa olemassa olevan nykyisen jätevedenpuhdistamoalueen valvomorakennus säilytetään ja integroidaan osaksi kaupunkirakennetta. Valvomorakennuksen mahdollinen säilyttäminen nostettiin esiin asemakaavaa varten tehdyssä Rakennetun ympäristön selvityksessä (2019).

Tutkitun vaihtoehtotarkastelun eroavaisuudet:

- Pohjoispään pysäköintilaitos on siirretty jätevedenpumppaamon eteläpuolelle pumppaamon suojavyöhykkeelle ja integroitu osaksi pohjoisinta korttelia.
- Pysäköintilaitoksen kaupunkikuvallisesti massiivista kokonaisuutta on kevennetty porrastuvalla julkisivulla. Julkisivuun on integroitu julkinen yhteys laitoksen katolle, jonne on sijoitettu liikuntapaikka.
- Pumppaamon eteläpuolella sijaitseva lähileikkialue on siirretty vaihtoehdossa 2 Viinikanojan läheisyyteen rantapuistoalueelle.
- Jätevedenpumppaamon huoltoajo kiertää vaihtoehdossa 2 pohjoisimman korttelin pohjoispuolelta pumppaamolle.

Valvomon säilyttämisen todettiin lisäävän merkittävästi kaupunkirakenteen toiminnallisia haasteita sekä heikentävän suunnitelman kaupunkikuvallisia ratkaisuja.

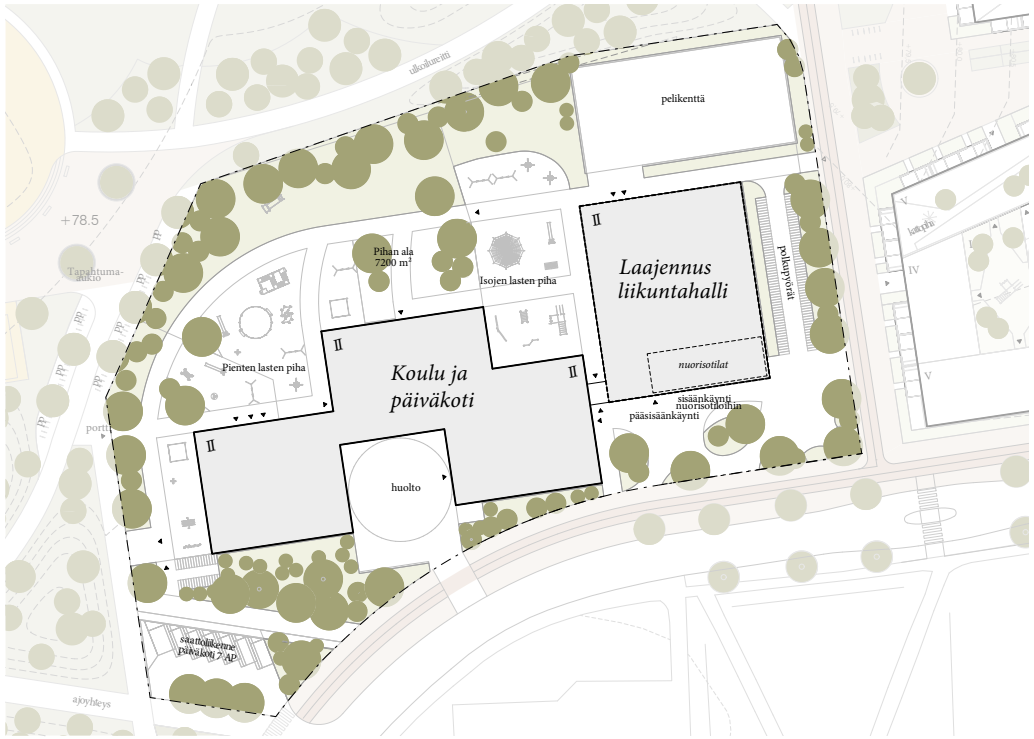

3.3 Koulu, päiväkoti ja liikuntahalli

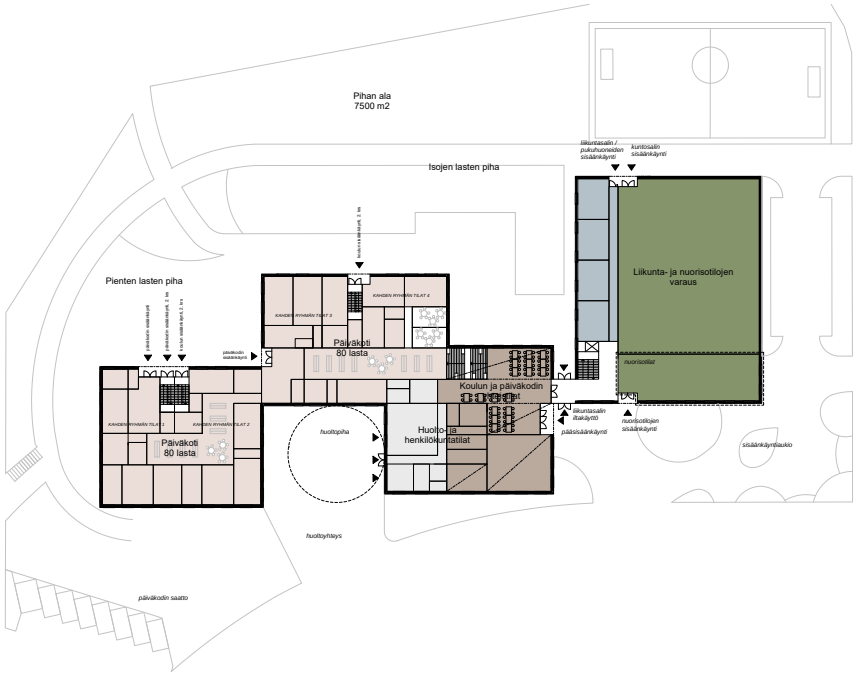
Asemakaavaluonnosvaiheen suunnitelma, syksy 2022.

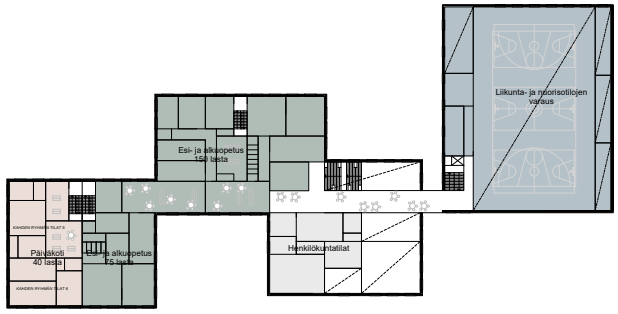
Asemapiirros

Suunnitelman rakennusmassoittelua kehitettiin asemakaavaluonnoksesta 2022 saadun palautteen pohjalta. Asemakaaveehdotuksessa 2023 rakennusmassoittelu on pohjois-eteläsuuntainen.

Pohjapiirros 1. krs

Pohjapiirros 2. krs

3.4 Soutu- ja melontakeskus

Asemakaavaluonnosvaiheen suunnitelma, syksy 2022.

Asemakaavaehdotusta 2023 varten suunnitelmaa kehitettiin erillisen satamia koskevan osasuunnitelman perusteella.

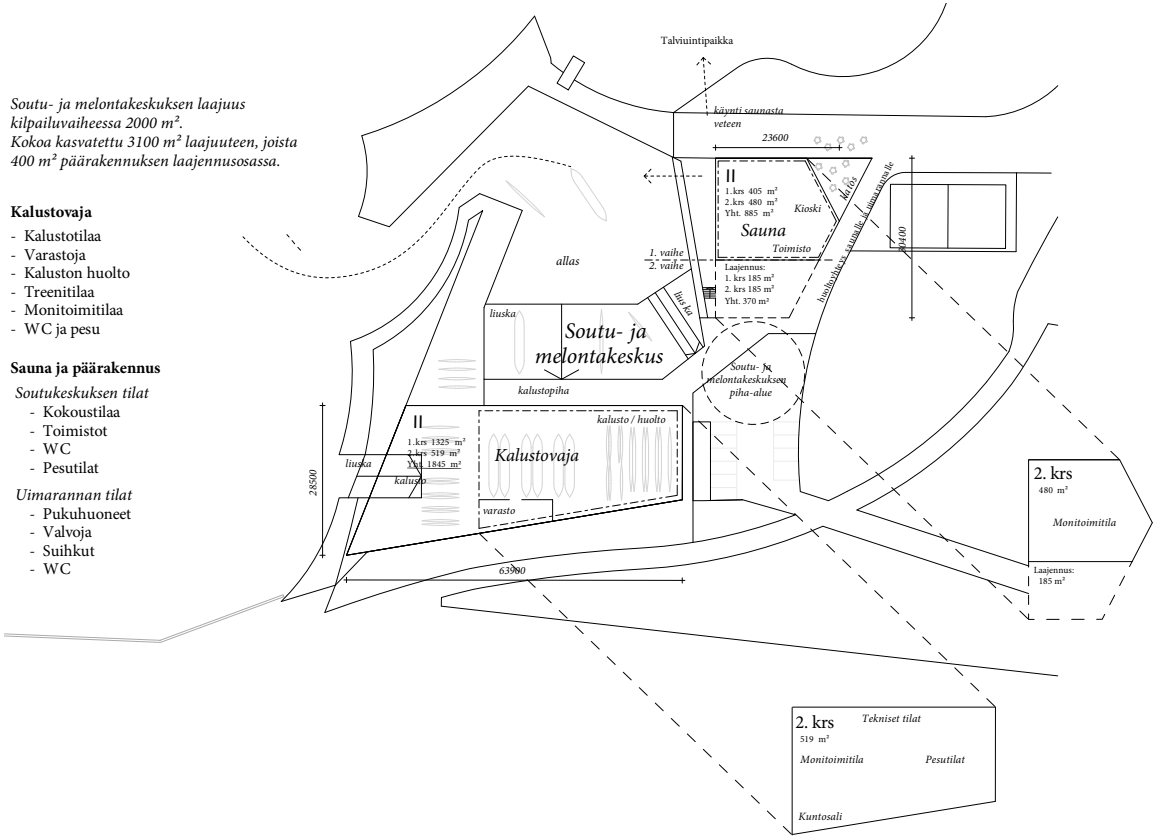
Soutu- ja melontakeskuksen laajuus kilpailuvaiheessa 2000 m².
Kokoa kasvatettu 3100 m² laajuuteen, joista 400 m² päärakennuksen laajennusosassa.

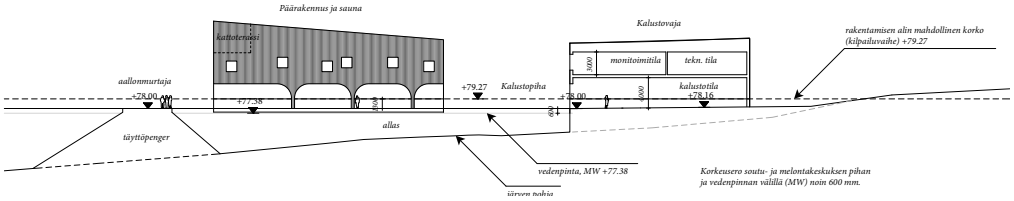
Kalustovaja
- Kalustotilaa
- Varastoja
- Kaluston huolto
- Treenitilaa
- Monitoimitilaa
- WC ja pesu

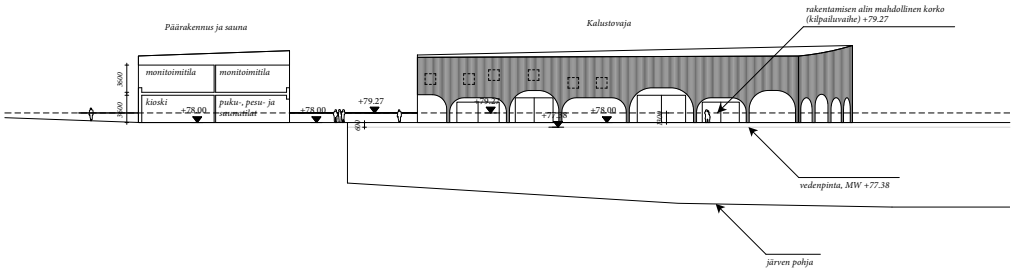
Sauna ja päärakennus

Soutukeskuksen tilat
- Kokoustilaa
- Toimistot
- WC
- Pesutilat

Uimarannan tilat
- Pukuhuoneet
- Valvoja
- Suihkut
- WC

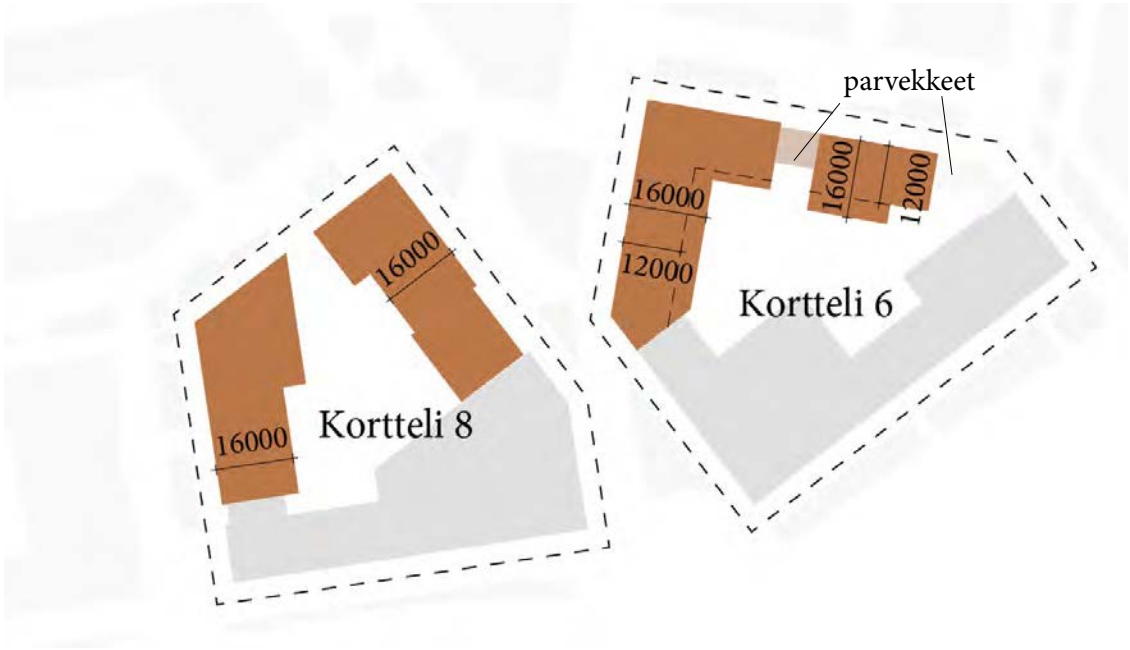

3.5 Puurakentaminen

Asemakaavaluonnosvaiheen suunnitelma, syksy 2022.

Puurakentamiselle on tarkasteltu yleissuunnitelmavaiheessa parhaiten suuremmille runkosyvyyksille soveltuvia kortteleita, ja alueen keskeistä kevyen liikenteen sisääntulokatua reunustavat suurimmat korttelit 6 ja 8 valikoituivat sopivimmiksi. Puurakenteiset korttelit voidaan toteuttaa muun kortterirakenteen tavoin osana umpikortteleina tai toisistaan eroteltuina lamelleina. Kummassakin vaihtoehdossa puurakenteisten korttelin osien runkosyvyydeksi on syytä varata 14 - 16 metriä. Puurakenteisten kortteleiden tornitalot verhoillaan julkisivuiltaan vaaleiksi muiden tornien tapaan. Asemakaavaluonnoksen suunnitteluvaiheessa puurakentaminen sijoitettiin kuitenkin rantakortteleihin.

Puurakentamisen sijoittuminen korttelissa

Kortteleista 6 ja 8 voidaan varata puurakentamiselle niiden rannan puoleiset osuudet, sillä Hatanpään valtatien puolella lamellien runkosyvyyksiä rajoittavat melurasitteiden myötä asuntojen läpi talon -vaatimukset. Mikäli puurakentaminen toteutuu toisistaan erillisinä rakennuksina, suljetaan kortteli umpinaiseksi rakennusten välisillä parvelevyöhykkeillä.

Muut puurakennukset

Sataman ja soutukeskuksen toimintoja palvelevat rantarakennukset asettuvat julkisivuiltaan osaksi kosken rannan tiiliarkkitehtuurin sarjaa, mutta ne voidaan toteuttaa puurakenteisina. Historiallisesta tiilirakentamisesta voidaan rantarakennuksissa tehdä uudelleentulkintoja esimerkiksi julkisivun ja katon yksiaineisella käsittelyllä. Myös koulu ja päiväkoti sekä sataman kahvilarakennus tehdään puurakenteisina.

3.6 Aurinkokeräimet

Asemaehdotusvaiheen suunnitelma, syksy 2023.

Asuinkortteleiden, koulun ja liikuntahallin tasakattopinnoille sekä asuinkortteleiden etelänpuoleisille julkisivuille ja porraskattopinnoille voidaan sijoittaa aurinkokeräimiä, joilla voidaan edistää korttelikohtaista paikallista energiantuotantoa. Volyymiltaan suurimman potentiaalin aurinkoenergiantuotannolle tarjoavat pysäköintilaitosten kattopinnat, joita varataan osittain kuitenkin myös oleskelu- ja liikuntatoiminnoille. Niiden tarkempi käyttö ja käyttötarkoitukset ratkeavat vasta toteutussuunnitelussa. Mahdollisia ovat esimerkiksi aurikokeräimien ja kasvikattojen yhdistelmät.

Aurinkokeräimien mahdollisia sijainteja

Aurinkokeräimiä eteläjulkisivuilla

Aurinkokeräimiä tasakatoilla ja porraskattojen eteläsivuilla

3.7 Rannan pienrakennukset

Asemakaavaehdotusvaiheen suunnitelma, syksy 2023.

Ranta-alueella varaudutaan väliaikaisiin rantatoimijoihin, kuten kioskeihin, kahviloihin, välinevuokraamoihin sekä kesäkauden tapahtumiin. Myös liikkuvat toimijat, kuten pyöräkärryt ja ruokarekat saa väliaikaisesti pysäköidä tälle alueelle. Tällaisia pienimuotoisia rantatoimijoita varten osoitetaan alueet satama-alueelta, uimarannan läheisyydestä, keskusaukion rannan alueelta ja Viinikanojan pohjoispuolelta.

Kooltaan rakennukset saavat olla merikontin luokkaa yhdessä kerroksessa. Merikontteja sekä muita rakennusmuotoja käytettäessä edellytetään siistiä yleisilmettä ja julkisivuverhoilua. Kevyiden ja mahdollisesti vaihtuvien pienrakennusten alueilla varataan muuntojoustava mahdollisuus liittyä yhdyskuntatekniikkaan. Asiaa tarkennetaan toteutussuunnittelun vaiheessa.

Ohjeet väliaikaisille rakenteille ja kojuille:

- Ei symmetrisiä harjakattoja (vrt Keskustorin joulutori)
- Tasakattoista ilmettä vältetään esim jatkamalla julkisivuverhousta ja muotoilemalla tätä osaa
- Puurimaverhoilu, pysty
- Yhtenäinen puuverhoiluun ja kojun ilmeeseen liittyvä katososa
- Seinäkkeillä voi muodostaa tilaa kojun ympärille
- Yksi seinistä toteutetaan viherseinänä (kasviseinä, seinä jossa köynnöskasveja yms.)

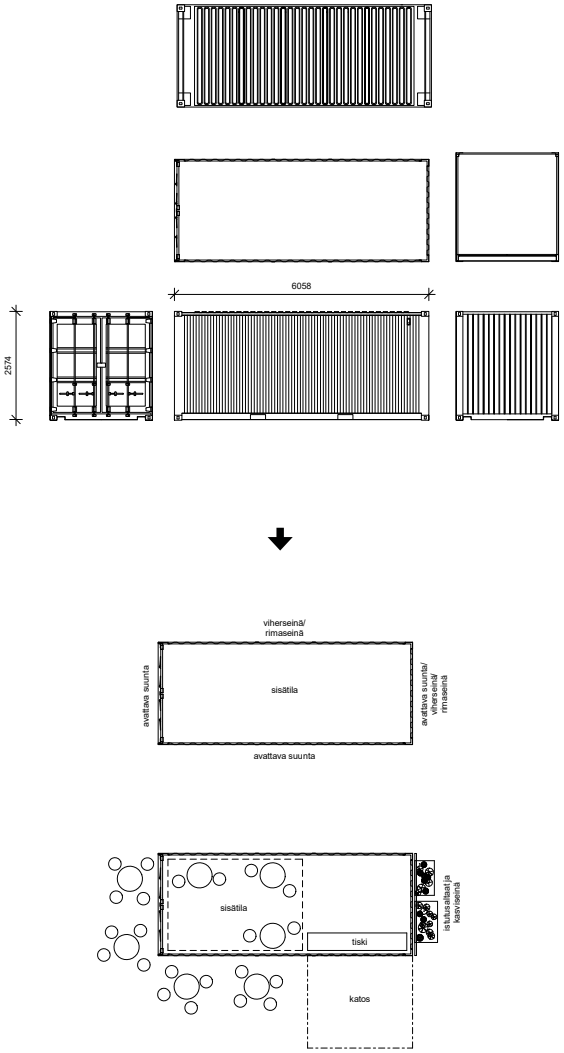
Pienrakennusten mahdollisia sijainteja

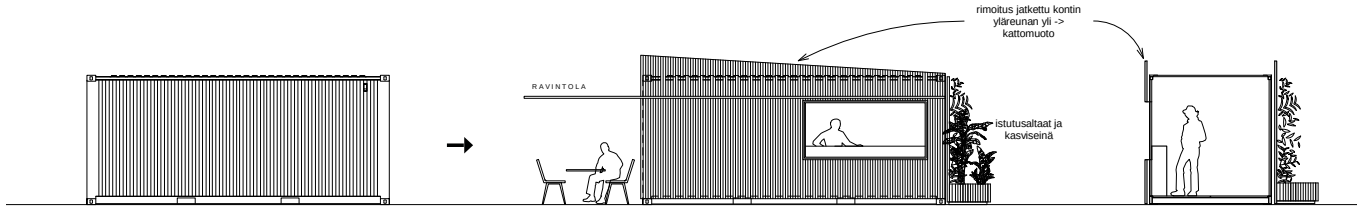

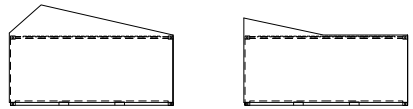
1. Uimarannan viereinen aukiotila
2. Sillan ja sataman ympäristö
3. Leikkipaikan edusta
4. Melumuurin yhteyteen

Arkkitehtoniset piirteet

Liikuteltavien konttirakenteiden käyttö ja muuntelu

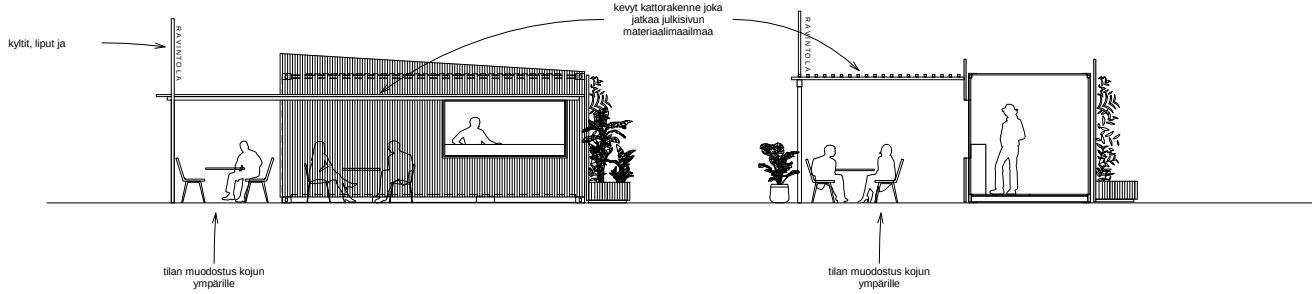

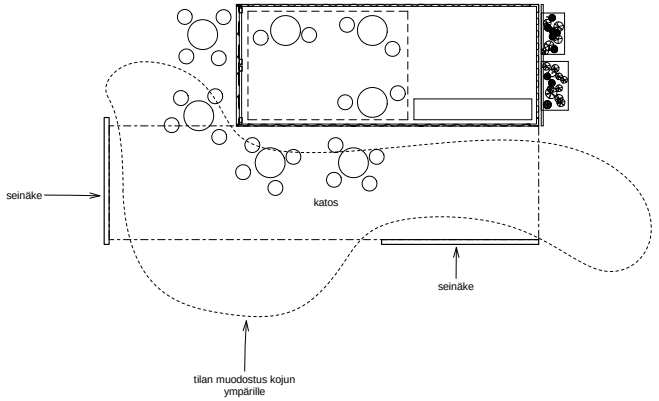

rimoitus jatkettu kontin
yläreunan yli ->
kattomuoto

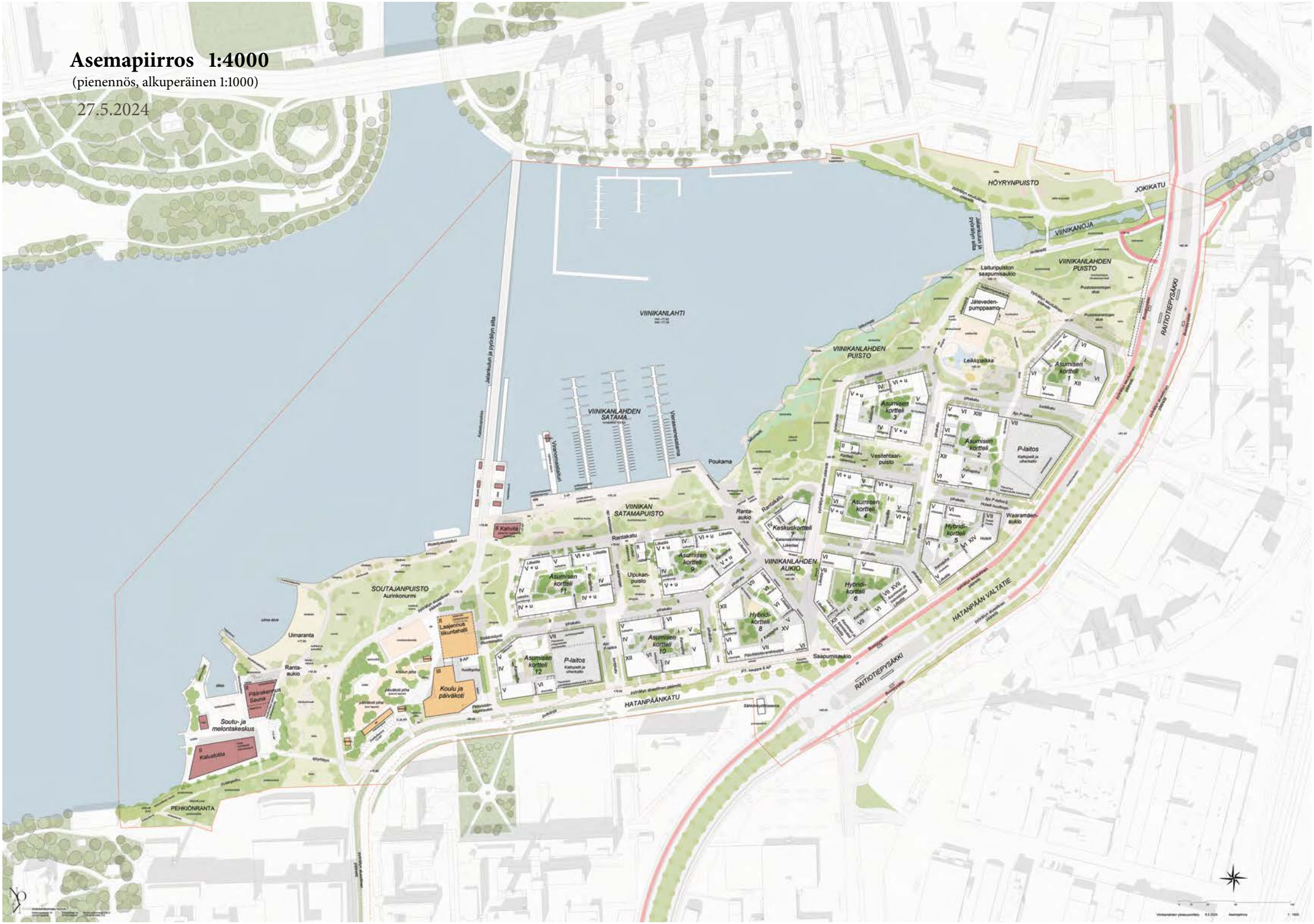

Asemapiirros 1:4000

(pienennös, alkuperäinen 1:1000)

27.5.2024

Tampereen Viinikanlahti suunnittelusta rakentamiseen

Asemakaavan nro 8755, hyväksymisvaiheen yleissuunnitelman ja päivitettyjen osasuunnitelmien ja muiden valmisteluaineistojen liite
Tampereen kaupunki 27.5.2024

Viinikanlahden asemakaava, yleissuunnitelma, siihen liittyvät erikoisalojen osasuunnitelmat, selvitykset ja muu asemakaavan valmisteluaineisto ovat hyväskymisvaiheessa vuonna 2024. Yleissuunnitelman pohjana on vuosina 2019-2020 järjestetyn, kaupunki- ja maisema-arkkitehtuuria koskeneen, kaksivaiheisen kansainvälisen ideakilpailun voittanut kilpailuehdotus ”Lakes and Roses” (arkkitehtitoimisto NOAN). Monialaisen yleissuunnittelun aikana 2020-2024 kokonaissuunnitelmaa on kehitetty eteenpäin. Työssä ovat olleet pohjana kilpailun tuomariston antamat suositukset, Tampereen kaupunginhallituksen kilpailun jälkeen antamat linjaukset, sekä lukuisat kilpailun ratkeamisen jälkeen tehdyt selvitykset, erikoisalojen osasuunnitelmat, vaikutusten ja kaavatalouden arviointi sekä uusimpana Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien katusuunnitelmaehdotus 2024. Yleissuunnitelmassa yhdistyvät kaupunki-, maisema-, liikenne-, infra- ja ympäristösuunnittelu kokonaisvaltaiseksi visioksi tulevasta kaupunginosasta.

Viinikanlahden alue on ympäristö- ja infrateknisesti vaativa suunnittelukohde. Alueella on esimerkiksi vanhoja sekalaisia täyttömaita, sedimenttien ja maa-alueiden pilaantuneisuutta, ympäristöstä tulevaa meluhaittaa sekä vesialueella vedenpinnan vaihtelua, virtauksia ja tuulisuutta. Tämän takia kilpailun jälkeisessä jatkokehittämisessä on kaupunki- ja maisema-arkkitehtuurin laadun lisäksi kiinnitetty aivan erityistä huomiota rakentamisen tekniseen ja taloudelliseen toteutuskelpoisuuteen. Viinikanlahden kilpailun jälkeinen ja asemakaavaehdotusta edeltävä yleissuunnittelu 2020-2024 on ollut tiivistä yhteistyötä vaatinut moniammatillinen kaupunki- ja infrasuunnitteluprosessi. Kaupunkisuunnittelua, infrasuunnittelua sekä selvitysten ja ennakoivan vaikutusten arvioinnin tuloksia yhteensovittavan Viinikanlahden yleissuunnitelman on laatinut Tampereen kaupungin tilauksesta ja sen ohjauksessa Arkkitehtitoimisto NOAN, yhteistyössä muiden alojen konsulttien, suunnittelijoiden ja selvitysten tekijöiden kanssa.

Alueen nykytila vuonna 2018

Kilpailuvoittaja ”Lakes and Roses” 2020
Arkkitehtitoimisto NOAN Oy

Yleissuunnitelma 2024
Viinikanlahti vuonna 2035

SUUNNITTELUSTA RAKENTAMISEEN
Tampereen kaupunki ja muut toimijat

Yleissuunnittelun vaiheet

2018 – 2019	Kaupunki- ja infrasuunnittelun lähtötiedot Ideakilpailun tavoitteet ja kilpailuohjelmat
2019 - 2020	Kaksivaiheinen kansainvälinen ideakilpailu Yhteistyössä SAFA JA MARK
2019 - 2023	Yleissuunnitelma asemakaavaluonnosta varten Erikoisalojen osasuunnitelmat, selvityksiä ja monialaista yhteensovitusta, vaikutusten ja kaavatalouden arviointia
2023 - 2024	Yleissuunnitelman ja erikoisalojen osasuunnitelmien viimeistely
2024	Asemakaavaehdotuksesta saadun palautteen perusteella tehtävät tarkistukset, kaupallinen selvitys sekä yhteensovitus Pirkkala-Linnainmaa - raitiotien katusuunnitelmaehdotukseen

Asemakaavoituksen vaiheet

2019	Asemakaava vireille ja OAS nähtävillä
2019-	Selvityksiä ja vaikutusten arviointia
2020	Asemakaavan valmisteluaineistoa nähtävillä
2022	Asemakaavan luonnos ja valmisteluaineistoa nähtävillä
2023-2024	Asemakaavan ehdotus nähtävillä
2024	Asemakaavan hyväksyminen
2024-2025	Asemakaava lainvoimainen (arvioitu aika)

Vesi- ja ympäristölupien vaiheet

2022 -	Vesi- ja ympäristöluvat vaiheittain vireille maa- ja vesialueilla sekä siltapaikoilla
2025 -	Vesi- ja ympäristöluvat myönnetty

Rakentamisen vaiheet

2019 - 2025	Siirtoviemärit ja jätevedenpumppaamo, Keskuspuhdistamo Oy
2025 - 2027	Jätevedenpuhdistamon purku
2026 - 2035	Esirakentaminen vaiheittain: ympäristökunnostukset, vesistötäytöt, pohjarakentaminen, kadut, sillat, puistot, rannat ja muut yleiset alueet
2026 - 2035	Aluerakentaminen vaiheittain: tontinluovutukset, julkiset rakennukset, korttelirakentaminen noin 1/vuosi
2024 - 2028	Raitiotien rakentaminen Tre keskusta-Hatanpään valtatie-Pirkkala, Tampereen Raitiotie Oy (arvioitu aika, jos rakentamispäätös 2024)

YLEISSUNNNITTELUN JA SELVITYSTEN OHJAUS
Tampereen kaupunki

Suunnitteluryhmä
Minna Seppänen (kansainvälinen ideakilpailu, kaupunkisuunnittelu ja kaupunkikehittäminen)
Raija Tevaniemi (infrasuunnittelu ja rakennuttaminen)
Milla Hilli-Lukkarinen 3/2022 alkaen (asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Anna Hyyppä 2/2022 asti (kansainvälinen ideakilpailu, asemakaavoitus ja kaupunkisuunnittelu)
Timo Seimelä (liikenne ja kadut) / Katja Seimelä (2024)
Anna Levonmaa (maisema ja viherympäristö)
Juha Kaivonen (rakentaminen ja kiinteistökehitys)
Katariina Rauhala (ympäristökunnostukset)
Heli Toukoniemi (maanomistus ja kiinteistöt)
Aila Taura (kiinteistöt ja tontit)
Petri Rantanen (kunnallistekniikka)
Rodrigo Coloma (tietomallinnus ja tiedonhallinta)
Sekä johdon edustajina:
Tero Tenhunen (kehitysohjelmat)
Elina Karppinen (asemakaavoitus)

Tampereen kaupunki muut asiantuntijat
Matti Joki / Tuomas Salovaara (satamat)
Pekka Heinonen / Juho Korkalainen (hulevedet)
Jukka Rantala (sillat)
Jaana Suittio / Heini Raasakka (kaavatalous)
Pekka Veiste (keskustan seurantajärjestelmän tarkastelut)
Pasi Kamppari (maanvuokraus)
Jarmo Viljakka (julkiset rakennukset)
Antonia Sucksdorff (ympäristö ja luonto)
Saana Karala (rakennusvalvonta)
Muita asiantuntijoita (eri aiheita, eri vaiheissa)

YLEISSUUNNITTELUN KONSULTIT

Yleissuunnitelma ja koordinaatio osasuunnitelmiin
Arkkitehtitoimisto NOAN Oy:
Teemu Paasiaho, Janne Ekman, Justiina Mäenpää, Jaakko Heikkilä

Osasuunnitelmat sekä tärkeimmät suunnitteluratkaisuihin vaikuttaneet selvitykset vastuuhenkilöineen
Kaupunkisuunnittelun yleissuunnitelma: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Korttelitarkastelut: Teemu Paasiaho, Arkkitehtitoimisto NOAN Oy
Liikenne- ja katusuunnittelu, Riku Jalkanen, RAMBOLL Finland Oy
Vihersuunnittelu, korttelit ja pihat: Anna-Kaisa Aalto, INARO Maisemasuunnittelu, julkiset ulkotilat: Pia Kuusiniemi, LOCI maisema-arkkitehdit Oy
Tuulisuunnittelu: Eero Puurunen, SITOWISE Oy
Geotekninen suunnittelu: Juho Mansikkamäki, AFRY Finland Oy
Vesistö, virtaukset, aaltoilu ja sedimentit: Arto Itkonen, SITOWISE Oy
Ympäristösuunnittelu, pilaantuneisuus maa- ja vesialueilla: Jenni Haapaniemi, SITOWISE Oy
Hulevesisuunnittelu: Kimmo Hell, RAMBOLL Finland Oy
Kunnallistekniikan pääsuunnittelu: Petri Rantanen, Tampereen kaupunki
Siltatarkastelut: Harri Kallio, A-Insinöörit Civil Oy
Energiaselvitys: Santeri Siren RAMBOLL Finland Oy
Meluselvitys: Tiina Kumpula, SITOWISE Oy
Raitiotiesuunnittelu yhteensovitus: Jari Laaksonen, WSP Finland Oy
Asemakaavan vaikutusten arviointi: Sakari Grönlund, SITOWISE Oy
Satamasuunnittelu: Arto Kaituri, WSP Finland Oy
Kaupallinen selvitys: Olli Kovanen, REALIDEA Oy
Muut suunnittelun pohjana olevat lähtötiedot ja selvitykset: luetteloitu asemakaava-aineistoissa

LISÄTIETOJA
Tampereen kaupunki

Verkkosivu
www.tampere.fi/viinikanlahti

Yhteyshenkilöt
Asemakaavoitus: Milla Hilli-Lukkarinen, projektiarkkitehti,
Kaupunkikehittäminen/suunnittelu: Minna Seppänen, hankekehityspäällikkö
Infra- ja ympäristösuunnittelu: Raija Tevaniemi, rakennuttajainsinööri